

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра романської філології

**СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ
ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ
У СУЧАСНІЙ ІСПАНСЬКІЙ МОВІ**

Кваліфікаційна робота
на здобуття ОС «магістр»
студента II року навчання
галузі знань 03 «Гуманітарні науки»,
спеціальності 035 «Філологія»,
спеціалізації 035.051 «Романські мови
та літератури (переклад включно),
перша - іспанська»,
ОНП «Іспаномовні студії та переклад,
англійська мова»,
Артема УДОВЕНКА

Науковий керівник:
к. філол. н., доцент кафедри
романської філології
Елеонора ШЕВКУН

«Допущено до захисту»
Протокол № 10 засідання кафедри
романської філології від 27 квітня 2023
Завідувач кафедри _____ **Ірина СИТДИКОВА**

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ ТЕРМІНОСИСТЕМИ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ГАЛУЗЕЙ ЗНАННЯ	8
1.1. Лінгвістичні дослідження термінологічних номінативних одиниць та загальних принципів класифікації терміносистеми традицій економіки.....	8
1.2. Загальні теоретичні та екстралінгвістичні аспекти вивчення нових спеціалізованих понять та виокремлення підгалузей цифрової економіки.....	19
1.3. Провідні лінгвістичні механізми термінотворення та функціонування терміносистем як корелятивів новітньої системи спеціалізованого знання.....	27
1.4. Порівняльний аналіз механізмів формування термінів та функціонування терміносистем традиційної та цифрової економіки.....	35
Висновок до першого розділу	41
РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ НОМІНАТИВНИХ ОДИНИЦЬ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ У СУЧАСНІЙ ІСПАНСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ ...	44
2.1. Загальна характеристика та стратифікація мовних засобів номінації спеціалізованих понять цифрової економіки у сучасній іспанській мові.....	44
2.2. Структурно-семантичні особливості термінологічних одиниць відповідно до галузевої структури цифрової економіки.....	50
2.3. Екстралінгвістичні та лінгвістичні принципи становлення та оновлення терміносистеми цифрової економіки.....	56
2.4. Міжгалузеве функціонування спеціальних термінів цифрової економіки як структуруючий принцип формування терміносистеми.....	62
Висновок до другого розділу	67
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	70
СПИСОК НАУКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ	72

ВСТУП

Економіка — це більше, ніж цифри, розрахунки чи статистика. Економіка — це соціальна наука, яка вивчає, як управляти наявними ресурсами для задоволення потреб людини. У соціально-психологічному аспекті ця наука аналізує поведінку, рішення та дії людей, тобто вивчає, як люди, компанії та уряди приймають рішення щодо виробництва, розподілу та споживання.

В сучасному світі цифрові технології стали необхідністю для ефективного функціонування різних галузей економіки. Відтак, виникає потреба у створенні та використанні термінології, яка б відображала нові реалії і поняття. У зв'язку з цим, особлива увага звертається на дослідження термінологічної лексики цифрової економіки. ‘

Цифрова економіка (в подальшому ЦЕ) це новітня галузь технологічного знання, яка має на меті потреби оптимізації процесів планування та керування економічним життям національних держав, а отже ми спостерігаємо понятійний зсув спеціалізованих понять у бік від опису аналізу економічного життя традиційною наукою у бік ключового поняття оптимізація. Її терміносистема демонструє характерні риси загальнотеоретичного знання (спеціалізованість, ієрархічність, систематичність, динамічність) у поєднанні з провідними сучасними технологічними ланками практичного застосування новітніх технологій.

Проте відомо, що жодна терміносистема не виникає на “пустому місці” — поза поняттєвими зв'язками з іншими галузями знання. З огляду на це, нами була обрана провідна вісь дослідження терміносистеми цифрової економіки, яка ґрунтується на ідеї про динамічний розвиток системи знання від традиційної економічної науки як конвенційного явища до ознак її стану інноваційності. Водночас застосований принцип неперервності і континуальності генезису терміносистем класичної

економіки та це підлягає підтвердженню у подальшому дослідженні мовного матеріалу.

Водночас ми маємо дослідити та підтвердити на основі аналізу корпусу термінів цифрової економіки реальне співвідношення між конвенційними та інноваційними термінами цифрової економіки у аспекті переважання саме інноваційності, внаслідок якої виникають спеціалізовані поняття, що номінуються термінологічними одиницями. У цьому сенсі, ознаки спеціалізованих понять ЦЕ пов'язані з новітніми інформаційними технологіями, комп'ютерною обробкою економічних даних та аспектами технічного обслуговування задіяних технічних засобів. Ці процеси активно впливають на алгоритми відбору мовних засобів на позначення спеціалізованих термінів та дозволяють встановити витoki їх генезису.

Водночас дослідження міжгалузевих зв'язків з іншими ланками знання: технічні терміни, загальнонаукові та ланки спеціалізованого знання – наприклад, комп'ютерні технології – виступають пояснюючою моделлю генезису термінів ЦЕ. Лінгвістичні розвідки у галузі термінотворення у найбільш загальному сенсі виокремлюють наступні механізми термінотворення:

- 1) Семантичний аспект - уживання у якості терміна загальноновживаних слів - загальнонаціональної літературної мови.
- 2) Морфологічний аспект - творення нового терміна шляхом деривації та словоскладання.
- 3) Синтаксичний аспект - формування нових термінологічних словосполучень - складених термінів.
- 4) Семантико структурний аспект - запозичення слів або словосполучень з іноземних мов (інтернаціоналізми).
- 5) Функціонально-стилістичний аспект - процеси метонімізації та метафоризація як наслідок притаманної термінам цифрової економіки

образності, як носія інформації на відміну від абстрактно поняттєвих термінів теоретичного знання [12, ст. 121].

Зазначені ключові напрямки та теоретичні засади аналізу структурно семантичних особливостей термінів ЦЕ слугують основою для аналізу наступних робіт: «*El capital humano en la economía digital*», «*La lexicografía de Internet*», «*La economía digital: Definiciones y estadísticas básicas*» та інші.

Актуальність даного дослідження полягає в тому, що поява цифрової економіки її термінологічного апарату (інноваційні поняття + термінологічні номінативні одиниці) викликає у фахівців-лінгвістів значну зацікавленість у напрямку синтезу теоретичного та практичного знання. У центр уваги потрапляють питання генезису, семантики та таксономії термінів-новацій і також це має велике значення для дослідження мовознавців та перекладачів.

А отже, процеси лінгвістичного дослідження термінів ЦЕ виявляються не менш важливою ланкою загального принципу оптимізації знання. Крім цього, дана запропонована тема з огляду на бурхливість розвитку цифрових інновацій залишається малодослідженою. Її спрямованість на всебічний семантико-структурний аналіз термінів, їх класифікація та виявлення ознак їх інноваційності можливо вважати значним внеском у запропоновану тему нашого дослідження.

Об’єкт: генезис спеціалізованої терміносистеми ЦЕ за ознакою її інноваційності та переустаткування системних відносин з іншими ланками економічного знання.

Предмет: структурно-семантичні особливості ЦЕ та функціонування алгоритмів відбору мовних засобів термінотворення у галузі цифрової економіки на матеріалі сучасної іспанської мови.

Метою даної дипломної роботи є дослідити та проаналізувати на матеріалі терміносистеми ЦЕ генезис термінів та її рух від конвенційних

термінів теоретичної економіки до інноваційних термінів; встановити співвідношення між термінами теоретичної класичної економіки, які номінуються загальнолітературною лексиною іспанської мови та спеціалізованими галузевими термінами.

Завдання:

1. Аналіз та опис структурних типів термінів як номінативної термінологічної лексики та мовних механізмів їх творення на семантичному морфологічному, синтаксичному та стилістично-функціональному рівні.

2. Проаналізувати структурно-семантичні особливості термінів ЦЕ, як номінативної термінологічної лексики на позначення спеціалізованих понять новітньої галузі сучасних економічних знань.

3. Проаналізувати різнорівневі засоби мовного вираження термінологічних номінативних одиниць на позначення спеціалізованих понять ЦЕ з точки зору їх лексичного складу.

4. Визначити специфіку генезису термінів ЦЕ як зв'язків з традиційною класичною економічною наукою або іншими галузями технічного та технологічного знання з точки зору алгоритмів відбору мовних засобів термінотворення.

5. З метою поширення сфери практичного застосування проаналізованих термінів ЦЕ, встановити відповідності між терміносистемами ЦЕ на матеріалі іспанської та української мов.

Методи дослідження: досягнення мети дослідження й рішення поставлених завдань обумовлює необхідність використання комплексу загальнонаукових теоретичних методів, методик та наукових принципів (теоретичний аналіз, конкретизація, моделювання) і емпіричних (вивчення спеціальної літератури, словників) методів дослідження. Основними методами для проведення роботи було обрано: загальнонауковий метод порівняння застосований з метою виявлення спільних і специфічних ознак терміносистем традиційної та інноваційної галузей знань; 1) описовий

метод - як сукупність процедур інвентаризації, виявлення ознак таксономічних груп та порівняння досліджуваних явищ; 2) структурний метод як проявлення відносин між досліджуваними явищами.

Дослідження складається з вступу, I Розділу "Загальні теоретичні положення системного аналізу терміносистеми спеціалізованих галузей знання" та його чотирьох підрозділів, II Розділу, "Структурно-семантичні особливості термінологічних номінативних одиниць цифрової економіки у сучасній іспанській та українській мовах", його чотирьох підрозділів, висновків та списку використаних джерел.

Наукова новизна і теоретична значимість роботи полягає у докладному описі структурно-семантичних особливостей цифрової економічної термінології, на основі якого здійснено обширну класифікацію економічного терміну, порівняння особливостей в українській та іспанській мовах, а також надання більш широкого визначення та критеріїв поняттю "цифрова (електронна) економіка". Всі ці аспекти роблять дану роботу науково новою та важливою для розуміння розвитку іспанської мови в цифрову епоху.

Практична значущість цієї роботи зумовлена тим, що вона сприяє кращому розумінню термінології цифрової економіки в сучасній іспанській мові. Результати дослідження можуть бути корисними для фахівців, які працюють з цифровою економікою у межах іспаномовних країн або з іспаномовними партнерами.

Крім того, дане дослідження може мати важливе значення для перекладачів, які займаються перекладом технічної документації та інших матеріалів з цифрової економіки. Отримані результати дослідження дозволять їм більш точно та адекватно перекладати терміни та використовувати їх у своїй роботі.

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНІ ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ ТЕРМІНОСИСТЕМИ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ГАЛУЗЕЙ ЗНАННЯ

1.1. Лінгвістичні дослідження термінологічних номінативних одиниць та загальних принципів класифікації терміносистеми традиційної економіки

Для лінгвістичних досліджень ХХ-ХХІ століть характерна неослабна увага не лише до загальної, а й спеціальної лексики, яка становить великий пласт лексичного запасу мови. З розвитком науки і техніки, з появою нових понять у професійній діяльності людини кількість спеціальних лексичних одиниць постійно збільшується. У зв'язку з інтенсивним поповненням пласта спеціальної лексики помітно зростає й інтерес дослідників.

Економіка як особливий вид реальності має свій складний і багатогранний понятійний апарат, який відображає розвиток відповідної наукової думки. З ускладненням і поглибленням економічних знань ускладнюються і поняття, що передаються термінами. Кожна епоха спиралася на термінологію попередників, а потім розвивала власне коло понять. Так, наприклад, терміни політичної економії були розкриті і розвинуті на термінах буржуазної економіки. Таким чином, економічна термінологія є продуктом історичного розвитку. Вона відображає всі етапи економічних змін у людському суспільстві. Для кожного етапу характерна своя термінологічна лексика, яка відображає характер виробничих відносин: первіснообщинний, рабовласницький, феодальний, капіталістичний, соціалістичний, постсоціалістичний і тд. [18].

Всі значні зміни в економічних процесах відбуваються на тлі змін у всьому суспільному організмі. Ці нові зміни знаходять своє відображення в мові суспільства. Існують ключові слова, які характеризують певний історичний етап суспільного розвитку. Для економічної ситуації у світі двохтисячних років характерні такі терміни, як: *crisis económica, petrodivisa, administración, offshore, auditoría, consultoría, diversificación*.

Такі слова, як правило, складають базову термінологію і входять до термінології як необхідний і обов'язковий елемент. З одного боку, вони використовуються носіями мови для позначення відповідних процесів і явищ, а з іншого - є засобом пізнання цих процесів і явищ [50, ст. 61].

Термінологічна система економіки порівнюваних мов формується за допомогою семантичного, морфологічного, синтаксичного та морфолого-синтаксичного способів. Слід зазначити, що продуктивність того чи іншого способу термінотворення визначається специфікою терміносистеми та типом мови, в якій вона функціонує. Крім того, способи термінотворення є історичною категорією.

Коли мова заходить про лінгвістичні дослідження термінології, лінгвісти, як правило, розрізняють декілька видів:

а) наука про терміни (у зв'язку з цим дедалі популярнішим стає термін "термінознавство");

б) фахова лексика, що складається з усіх слів певної мови (напр., "термінологія української мови", "німецька термінологія" і т.д.)

в) спеціалізована лексика, що слугує певній галузі науки чи техніки ("комп'ютерна термінологія", "лінгвістична термінологія" і т.д.) [64, ст. 77].

Така неоднозначність пояснюється не в останню чергу тим, що кожна термінологічна одиниця має певну точку референції як у мові загалом, так і в підмові зокрема. Термін є інтегральним компонентом системи, якщо розуміти систему як сукупність складових елементів єдиного цілого, між якими існує постійний зв'язок, обов'язковий і сталий для всіх елементів.

Сукупність зв'язків усередині такого цілого визначає його структуру. Відтак, одним із найважливіших умов існування терміна є його системність. А. Д'яков зазначав, що «...термін може існувати лише як елемент терміносистеми, якщо під нею розуміти впорядковану сукупність термінів, які адекватно відтворюють систему понять теорії, що описують певну спеціальну сферу людських знань чи діяльності» [13, ст. 218].

Термінологічне поле економічної лексики української та іспанської мов складається з ряду елементів, системні зв'язки яких залежать та обумовлюються одне одним. Термінологічна система економіки динамічно розвивається, вона знаходиться в тісному контакті з життям і розвитком суспільства, реагує на зміни мовного середовища, передає наукову інформацію. Визначення терміну має багато інтерпретацій, тому існує безліч різних визначень поняття «термін». Термін розглядається як інформаційний знак, як основа і результат деривації.

Поняття економічної термінології є загальним та зрозумілим позначенням сукупності терміносистем економічних дисциплін. Вона включає термінологію таких розгалужень: економіка народного господарства, підприємств, системи страхування, світової економіки та аграрної, економіки зовнішньої торгівлі, маркетингу та багато інших. Однак, з появою технологій та цифрової економіки, термінологічне поле економічної лексики поширилося, збагатилося та стало ще більш складним. Нові терміни поєднують в собі елементи економічної, технічної та інформаційної лексики, що відображає нові аспекти економічної діяльності в епоху цифрових технологій [59, ст. 115].

Таким чином, використання нових термінів та їх взаємозв'язок з традиційними елементами термінологічного поля економічної лексики є важливим для належного розуміння сучасних тенденцій в економіці та побудови науково обґрунтованої термінології в цій галузі.

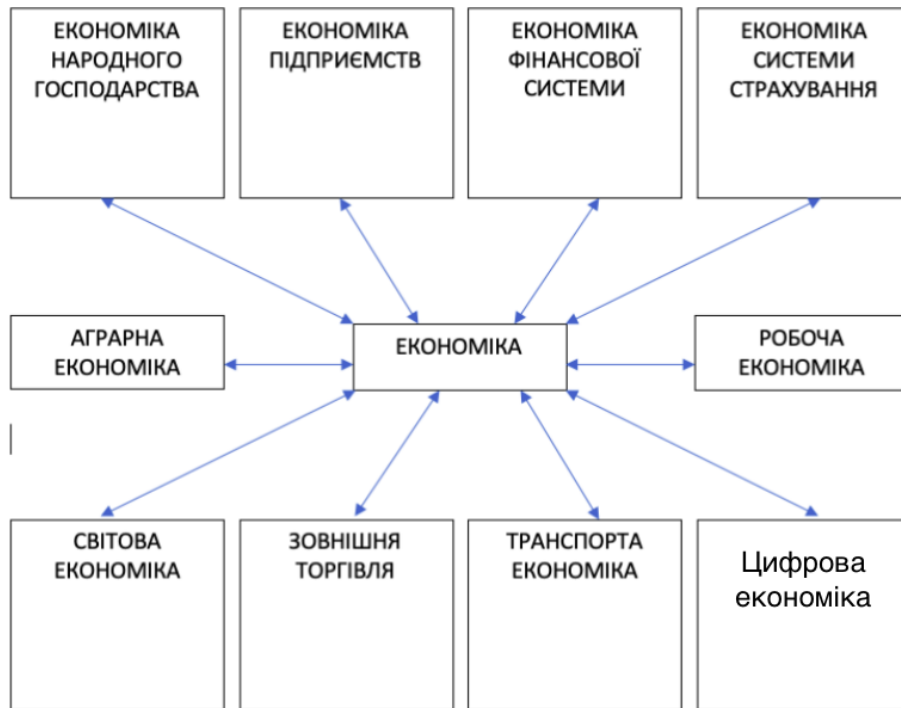

Рис 1.1. Вертикальний рівень класифікації економічних термінів

На горизонтальному рівні представлені міждисциплінарні взаємозв'язки економіки та інших дисциплін. Провести чіткі межі у вживанні деяких термінів, що знаходяться на межі двох дисциплін іноді неможливо. Наприклад, великий пласт термінів розділяється між правом, економікою та фінансами. Відповідно значення терміну буде відрізнятися в залежності від дисципліни. Наприклад, термін "*demanda*" може мати різне значення в мікроекономіці та макроекономіці. У мікроекономіці попит описує кількість товару або послуг, яку споживачі готові купити за певної ціни. У макроекономіці попит описує загальну кількість товарів та послуг, яку всі суб'єкти економіки готові купити за певної ціни [61, ст. 258].

Наступна схема ілюструє стан термінології в сфері економіки в загальнолітературному вжитку.

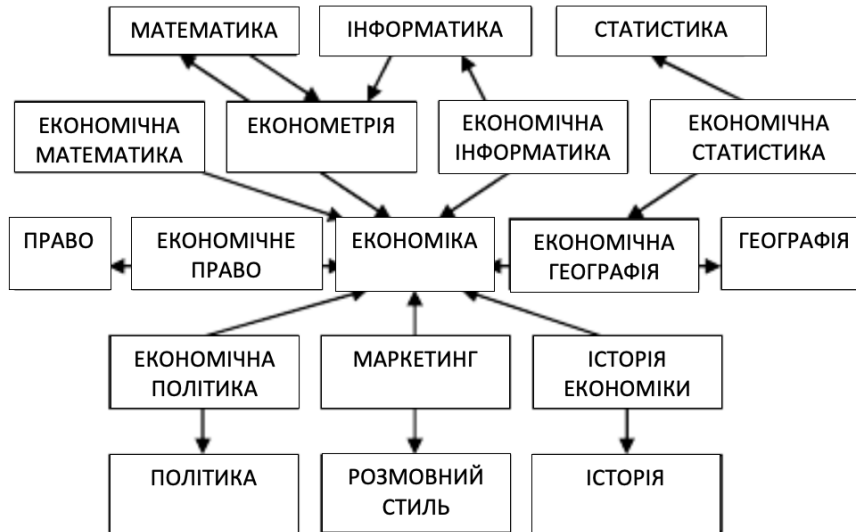

Рис 1.2. Горизонтальний рівень класифікації економічних термінів

Класифікація економічних термінів ґрунтується на кількох індивідуальних характеристиках термінів – змістовних, формальних, функціональних, внутрішньо-позамовних. Основні характеристики, за якими можна класифікувати економічні терміни, такі:

1. За ступенем абстракції: умовні, конкретні, абстрактні.
2. За ступенем узагальнення: індивідуальні, загальні.
3. За об'єктом відношень: ринкові, фінанс., трудові, банківські тощо.
4. За сферою застосування: макроекономічні, мікроекономічні.
5. За характером терміну: спеціальні, загальноживані [10, ст. 187].

Залежно від мети та контексту, можна використовувати різноманітні класифікації економічних термінів, іноді комбінуючи різні ознаки. Усі наведені класифікації можуть бути пов'язані з окремими економічними науками та галузями знань, у яких вони застосовуються. Економічні терміни в цілому мають ряд відокремлених рис, які роблять їх унікальними в порівнянні з термінами інших точних, природничих та технічних наук. Серед таких рис можна вирізнити:

- 1) явно виражений зв'язок термінів загальних наук від певної економічної теорії, певної системи поглядів. На відміну від термінів

природничих і технічних наук, які також залежать від теорії, економічні терміни повністю залежні від певного теоретичного світогляду.

2) неоднозначна реалізація системності термінів. Існують такі галузі даної науки, для яких ще не впорядковані системи понять і терміносистеми, в той же час існують вже впорядковані.

3) більша кількість синонімів та багатозначність термінів, ніж у природничих і технічних науках. В економічних науках можуть використовуватися терміни, які мають різні значення в різних контекстах. У природничих і технічних науках, з іншого боку, терміни частіше мають одне чітко визначене значення, оскільки вони базуються на точних наукових принципах і фактах.

Термінологічна система економіки є комплексним і багатограним явищем. Вона покриває терміни численних субсистем: "Біржі та біржова діяльність", "Облік і аудит", "Макроекономіка", "Маркетинг і торгівля", "Мікроекономіка", "Страхування", "Фінанси, банківська справа, інвестиції" та багато ін [19, ст. 35]. Економічна термінологія з функціональної точки зору не є гомогенною. Зокрема, можна виділити високоспеціалізовану економічну лексику, яку розуміє лише вузьке коло фахівців; натомість суттєва частка термінів досить поширена у засобах масової комунікації.

Враховуючи амбі-функціональність економічних термінів, які виконують водночас роль інструмента для пізнання та вивчення, а також використовуються для вирізнення конкретних понять, їх уніфікація виявляється логічним проявом, що застосовується в сучасній лексикології. Категоризація економічних термінів будується за принципом класифікація по нормативності - ненормативності та розподіляє дані терміни наступним чином:

1. «Терміни, що знаходяться в процесі стандартизації»;
2. «Терміни, що вже зазнали стандартизації»;
3. «Терміни, що відхиляються в процесі стандартизації»;

4. «Терміни, що знаходяться в процесі упорядкування»;
5. «Терміни, що вже зазнали упорядкування»;
6. «Паралельно допустимі»;
7. «Терміни, що були відхилені в процесі упорядкування» [39, ст. 307].

Розглядаючи терміни у аспекті його структурно-семантичних характеристик, можна виділити терміни:

- вільного словосполучення (*competencia desleal* - недобросовісна конкуренція, *sociedad de consumo* - суспільство споживання);
- стійкі (в тому числі фразеологічні) усталені словосполучення (*transformación digital* - цифрова трансформація) [13, ст. 71].

Зв'язні терміни-словосполучення мають семантичну прозорість, порівняно зі складними словами та термінами, оскільки всі компоненти в них мають граматичну форму, що полегшує встановлення змістових зв'язків між ними.

З точки зору семантичної структури також необхідно звернути увагу на те, що більша частина термінологічних одиниць економіки виступають як полісемантичні. Цей факт робить раціональним розділ термінів, що належать до даних галузей, на однозначні та багатозначні терміни. Розмежування за смисловою структурою дає змогу розрізнити:

- однозначні терміни, тобто ті, які мають унікальне значення та виражені лише одним перекладацьким відповідником - одним варіантом перекладу: *omnicanal* - всеканальність, *pagaré* - вексель.

- полісемантичні терміни (ті, що вживаються у двох або більше значеннях в межах однієї термінологічної системи) [11, ст. 430]: напр. *mercado*:

- 1) "територія, на якій відбувається масштабна комерційна діяльність, пов'язана з торгівлею товарами або послугами";
- 2) "сукупність соціально-економічних відносин у сфері обміну, за допомогою яких здійснюється реалізація товарів або послуг, цілковите

визначення суспільного характеру праці, якою вони створюються";
3) "організація (юридична особа), яка надає в оренду комерційні приміщення, нерухомість та обладнання, також спектр послуг, необхідних для здійснення комерційної діяльності" [62, ст. 272].

certificado:

- 1) «документ, що засвідчує той чи інший факт»;
- 2) «документи, що видаються відповідними уповноваженими органами і засвідчують якість товару, вагу, походження товару тощо»;
- 3) «назва облігацій деяких державних позик, свідоцтво кредитної установи про депонування грошових коштів, що засвідчує право вкладника на отримання депозиту (депозитний сертифікат)»;
- 4) «документ, що містить умови страхового договору і замінює поліс» [62, ст. 279].

Самі ж економічні терміни можна розділити на кілька категорій, беручи до уваги необхідні фактори класифікації. З точки зору аналізу терміну як номінативної одиниці за ознакою їх ономасіологічної категорії, терміни угруповуються наступним чином:

- «термінологічні номінативні одиниці категорії предметності» (*bono* - облігація);
- «термінологічні номінативні одиниці категорії процесуальності» (*prorratio* - зарахування, *venta* - торгівля);
- «термінологічні номінативні одиниці категорії на позначення установ» (*Organización Mundial del Comercio* – Світова організація торгівлі)
- «термінологічні номінативні одиниці категорії на позначення ознак, властивостей» (*rotación de activos* - оборотність активів);
- «термінологічні номінативні одиниці категорії на позначення величин і їх одиниць» (*coeficiente de liquidez* - коефіцієнт ліквідності).

Підсумуємо викладене у таблиці:

Класифікація економічних термінів				
Предмети	Процеси	Установи	Ознаки	Величини
Bono - облигація; Chequera - чекова книжка; Cupón - купон; Efectivo - готівка; Folleto - буклет.	Contabilidad- бухгалтерський облік; Expansión económica - економічний ріст; Crisis - криза.	Instituciones crediticias - кредитні інституції; Fondo - фонд; Ministerio de Comercio - міністерство торгівлі.	Integridad - цілісність; Regularidad - упорядкованість; Sostenibilidad - сталість.	Capital de trabajo neto - чистий оборотний капітал; Coeficiente de solvencia - коефіцієнт поточної ліквідності.

Рис 1.3. Таблиця класифікації економічних термінів

Беручи до уваги критерії класифікації термінів за структурно-синтаксичною ознакою, терміни за своєю побудовою поділяються на:

1. прості, які складаються з одного слова, наприклад:

presupuesto - бюджет;

portal - портал;

verificación - верифікація;

dominio - домен;

transferencia - трансфер;

conversión - конверсія;

devaluación - девальвація.

2. складні, які складаються з двох слів і пишуться разом або через дефіс. У сфері економіки досліджуваних мов майже немає складних слів, адже більшість їх є лише запозиченнями з англійської мови, наприклад:

hackathon – хакатон;

fundraising – збір коштів;

startup – стартап;

briefing – брифінг;

networking – встановлення зв'язків.

Водночас існують й іспанські терміни, які за будовою є складними, наприклад:

macroeconomía – макроекономіка;

económico-social – соціально-економічний;

tulipomanía – тюльпаноманія;

hombro-cabeza-hombro – голова та плечі (формація в трейдингу);

3. терміни-словосполучення, які складаються із декількох компонентів, наприклад:

amnistia fiscal – податкова амністія;

cálculo actuarial – актуарний розрахунок;

demanda elástica – еластичність попиту;

economía conductual – поведінкова економіка;

producto interno bruto – внутрішній валовий продукт;

economía sumergida – тіньова економіка;

poder adquisitivo – купівельна спроможність;

coste de oportunidad – альтернативна вартість;

tasa de interés – відсоткова ставка [63].

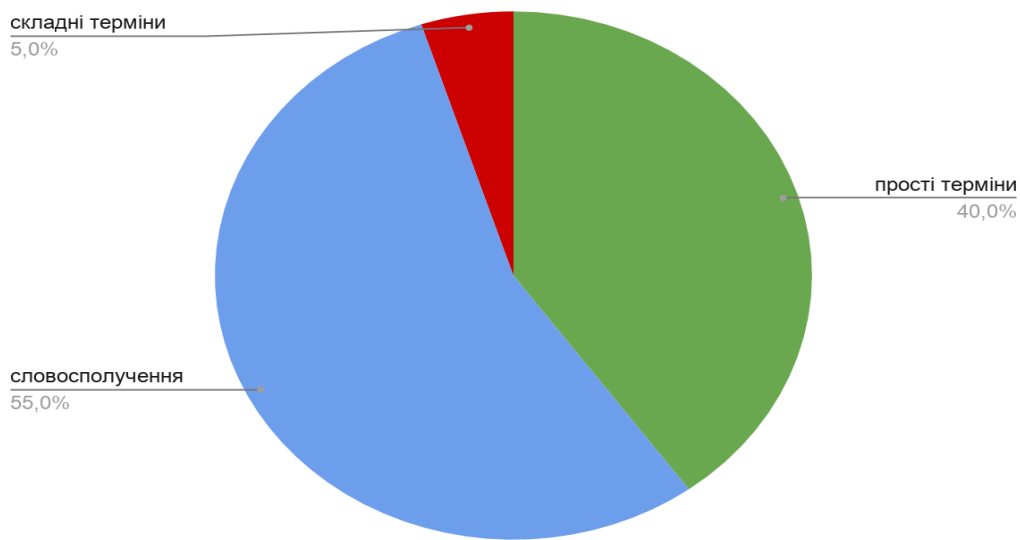

Рис. 1.4. Секторна діаграма аналізу фінансово-економічних термінів за побудовою

Таким чином, можна сказати, що терміни в економічній галузі знань можливо охарактеризувати як багатозначні, спостерігаючи їх вживання як міжгалузевих з відносною мірою спеціалізації. У семантичному плані їх можна розділити на однозначні та багатозначні, хоча останній тип є неприйнятним для терміна як мовного знака, особливо для терміна економічної та банківської сфери. За структурно-синтаксичною природою вони можуть бути вільними словосполученнями та усталеними зв'язними одиницями синтаксичного рівня.

Отже, загальний опис та аналіз структури термінів економіки мають свою шкалу варіювання: семантичні ознаки - полісемія, моносемія; структурно-синтаксичні і семантичні ознаки - -одно, двох і багато компонентні; прозора семантика - ознаки синсемантиї як зв'язного значення. Класифікація економічних термінів допомагає вивченню нових терміносистем, оскільки дозволяє систематизувати терміни та відокремити їх за різними категоріями. Це дає змогу зрозуміти взаємозв'язок термінів та їх значення в конкретному контексті.

1.2. Загальні теоретичні та екстралінгвістичні аспекти вивчення нових спеціалізованих понять та виокремлення підгалузей цифрової економіки

В сучасних реаліях термінологія займає провідне місце в усіх живих мовах у формуванні міжнародного лексичного фонду, адже наука, мистецтво, технологія та економіка не є "замкнутими" в національних рамках. Через це як у міжнародній практиці спілкування, так і в лінгвістичній науці зростає інтерес до всього, що є спільного і спорідненого в різних мовах. Лінгвістичні та екстралінгвістичні фактори впливають на процес обміну науковою економічною інформацією. Сьогодні жодна країна світу не може ефективно розвиватись без інтегрування у світову економіку. До того ж, між рівнем інтеграції у світову економіку та рівнем розвитку національної економіки існує прямо пропорційний зв'язок. Все це, безумовно, повинно мати вплив на словниковий склад мови.

Основною ознакою, що відокремлює терміни від усіх інших видів слів, є їхній зв'язок із науковими поняттями. Ця екстралінгвістична характеристика впливає на лінгвістичний статус терміна, адже термін як слово відображає спостережувані дослідником факти та їх теоретичне розуміння. Звідси випливає тісний зв'язок термінологічної роботи з предметним знанням тієї галузі, концепти якої термінологізуються. Водночас термін лишається словом, яке зовні підпорядковується правилам тієї мови, в якій він був створений, а також мови, в якій він вживається (якщо в основі терміна лежить слово іншої мови) [26, ст. 62].

Основною рушійною силою розвитку мови є мислення народу, що відображає дедалі нові й нові явища об'єктивного світу, виявляє і встановлює між ними дедалі глибші й істотніші зв'язки. Через мислення на розвитку мови позначаються численні обставини життя людського суспільства, суспільні процеси, екстралінгвістичні чинники. Але багато

змін у системі мови мають і власне лінгвістичні причини, спричиняються особливостями артикулювання та слухового сприйняття звуків, закономірностями розвитку самої мови як об'єктивно існуючого суспільного явища.

Тенденції змін у мові під впливом обставин життя людського суспільства називають зовнішніми законами, а тенденції, зумовлені власне лінгвістичними причинами - внутрішніми законами розвитку мови. Дія внутрішніх законів зумовлена сутністю мови, її механізмом, специфічними особливостями її устрою; вони панхронічні, тобто діють завжди. Зовнішні ж закони історичні, діють у певних конкретно-історичних суспільних умовах. Зовнішні та внутрішні закони призводять до змін, які являють собою або еволюцію, або розвиток мови [15, ст. 6].

Еволюція і розвиток рівною мірою визначають зміни в мові. Серед внутрішніх законів можна розмежувати закони загальні та приватні. Загальні закони притаманні всім мовам і впливають із властивостей мови, що виконує функцію засобу спілкування людей. До таких законів належать стійкість системи мови і поступовість її зміни, варіантність мовних засобів, дія закону аналогії та інші. Приватні закони проявляються в конкретних змінах, що протікають або в одній мові, або в групі споріднених мов, і стосуються конкретної звукової зміни, конкретних перебудов у системах відмінювання та змін у складі лексико-семантичних груп тощо.

До екстралінгвістичних чинників породження нових слів поряд із виникненням нових реалій і науково-технічним прогресом належать: глобалізація, розвиток Інтернету, поширення антропоцентризму як способу світосприйняття, утвердження політичної коректності й толерантності в мовній практиці, компресія часу; до інтралінгвістичних - тенденції до мовної економії, більшої виразності, систематизації словникового складу, уніфікації знакових засобів вираження; конверсія і зміна стилістичної закріпленості одиниці [20, ст. 197].

Належність терміну до системи мови науки та техніки для позначення та вираження спеціальних понять конкретної предметної галузі визначають його місце в мові як системній одиниці, яку ми характеризуємо як властивість зовнішньої системності терміна.

Властивість зовнішньої системності терміна як одиниці номенклатури спеціального значення розкриває особливості семантичної виробничості, тобто способу утворення терміна та способу вираження понять, що ним термінуються [13, ст. 57].

Лексика економічної та технологічної сфери є об'єктом вивчення майже в усіх розділах мовознавства, а також у конкретних науках при формуванні їхнього понятійного апарату. Вивчення різних аспектів проблеми термінів відбувається у відповідності до спеціально поставлених завдань кожною наукою. Дану проблему висвітлювали у своїх працях видатні термінознавці: Лейчик, Непийвода, Скороходько, Реформатський, Сенкевич та інші. Але в сучасній лінгвістиці немає однозначного розуміння теоретико-лінгвістичної інтерпретації терміну. Проблема системної організації лексики та розробка принципів побудови семантичних полів продовжують привертати увагу вчених.

Приділимо увагу аналізу екстралінгвальних та лінгвістичних особливостей та фактам появи нових спеціалізованих понять у новітній галузі економіки. Зокрема, трансформації підприємства в цифровій економіці відбуваються в широкому контексті цифрової культури загалом. У низці випадків до вже відомого концепту додається визначення "цифровий" (*digital*) - *transformación digital, gestión digital, marketing digital, competitividad digital*. Таким чином, підкреслюються головні особливості інформаційно-цифрової економіки - її глобальний статус та управління ресурсами.

Дослідники виділяють чотири критерії аналізу цифрової економіки: економічний, технологічний, просторовий і демографічний (пов'язаний зі

сферою зайнятості) [63, ст. 322]. Використовуються й інші додаткові критерії, що залежать від напрямів аналізу та власних уявлень дослідників. Проте більшість термінів і понять, що використовуються під час аналізу тенденцій розвитку цифрової економіки, ґрунтуються на переконанні в тому, що її ефективний розвиток можливий лише за наявності розвинутих платформ, технологій, інституціонального та інфраструктурного середовища.

Отже, вище зазначені критерії розширення сфери функціонування цифрової економіки, зумовлюють низку спеціалізованих понять різномірних за своєю природою та відповідно семантикою термінологічних лексичних одиниць та їх класифікацію. Крім суто зазначених критеріїв лінгвістичного характеру, екстралінгвальний чинник дозволяє угрупувати терміни ЦЕ у відношенні до сфери їх ужитку.

Просліджуючи цю лінію аналізу далі, зазначимо, що у семантичних дослідженнях останніх років важливе місце приділяють питанням встановлення статусу термінологічної лексики, виявлення і системності на сучасному етапі та в історичному процесі формування. Тому в даному розділі ми ставимо за мету визначити сутність терміну як системної лексичної одиниці мови. Термінологічна лексика визначається процесами диференціації та інтеграції науки на сучасному етапі розвитку.

Стосовно подальшого аналізу таксономічних можливостей термінів ЦЕ, на підставі принципу системної належності термінів можливо зазначити наступне - у термінознавстві існує підхід до дослідження, розробки та впорядкування науково-технічних термінологій як систем термінів, що пов'язані з відповідними системами понять. Слід зазначити, що такий підхід базується на взаємозв'язку предметів та явищ реальної дійсності, які не існують ізольовано, а зумовлені одне одним та складають одне організоване ціле. Поняття, що є результатом спеціального фахового пізнання предметів та явищ практичної соціально-економічної сфери

життя, також утворюють певну систему, тим самим зумовлюючи системність термінів, що виражають ці поняття. Стосовно стандартизації термінології системний підхід реалізується за допомогою створення системи стандартизованої термінології, що складається з систем термінів різних тематичних галузей [5, ст. 93].

Стосовно можливості пов'язати аспекти аналізу термінів як злитності понятійних відносин у певній сфері знання, екстаталінгвістичних чинників їх генезису та специфіки сфери їх функціонування можливо висунути припущення про питання лексичної стратифікації складових терміну або специфіки задіяності мовного механізму термінотворення. При розгляді термінів, які належать до загальнолітературної лексики певного профілю, у розумінні того, що таке термін, може виникати ряд труднощів. Визнання лінгвістичного статусу терміна, його зв'язків, положення в загальній системі мовних знаків та розвитку цієї системи ставить питання про те, як теоретичне знання про існування та розвиток мовної системи співвідноситься з трактуванням поняття "термін".

Терміни - це слова, яким притаманні мовні риси. Зокрема, це проявляється в тому, що вони здатні до семантичного розвитку. Термін може отримати нове значення як в межах конкретної науки, так і в інших терміносистемах. Більш звичайним при семантичній деривації терміна є процес детермінологізації - перехід його до загальнолітературної лексики з втратою термінологічності номінації та зменшенням вживання. Але існує і зворотний процес - термінологізація слова з новим значенням.

Серед семантичних явищ, що супроводжують детермінологізацію, можна виокремити такі, як нове вжиткове значення, характерне переносне слововживання, оказіональне значення, а також стандартне розширення значення старого терміна без формування нового.

Для термінів характерні всі типи розвитку значення:

- розширення значення;

- звуження значення;
- переноси (метафоричний, метонімічний, функціональний) [6].

Проте семантичний розвиток терміну всередині однієї галузі знань часто передбачає звуження або розширення значення, а також функціональне перенесення. Саме з функціональним перенесенням значення може бути пов'язаний перехід до іншої терміносистеми. У випадку детермінології розширення значень найчастіше відбувається на основі метафоричного перенесення.

Динаміка змін у понятійній системі знаходить своє відображення у відповідних формальних і змістовних трансформаціях термінології, тобто у зростанні кількості термінів і зміні їхніх значень. Відтак дослідження змін у термінології певної сфери діяльності дає уявлення про специфіку та тенденції розвитку наукової думки [6].

Як було зазначено раніше, термінологія представляє особливий прошарок лексики, який знаходиться під впливом лексичної системи та системи наукових понять, тому в ньому поєднуються й взаємодіють два типи зв'язків: понятійний та мовний. Як загальноживане слово, термін утворюється за законами мови та вступає у зв'язок з іншими словами за законами певної мови. Термін утворюється на основі лексичної одиниці, яка є субстратом терміна. У змістовній структурі конкретної лексичної одиниці можна виділити так зване термінологічне значення, яке існує поряд з нетермінологічними значеннями. Чим більш уживаний термін, тим більш багатозначним він стає.

Терміни, як загальноживані слова, мають одну й ту саму лексико-семантичну природу. Однак термін має не лише номінативне значення. Він має спеціальний статус як одиниця лексики. Представляючи поняття, він використовується як засіб пізнання, фіксуючи, зберігаючи, накопичуючи та поширюючи наукові знання [6].

Розмірковуюючи про причини появи "цифрової мови", можна сказати, що в кожного часу своя мова. Взаємозв'язок потреб сучасності та слів, що описують нові явища, відображає спосіб мислення підприємців, творців нових технологій, продуктів і сервісів, їхніх споживачів. Лексика мови через зміни в житті мовної спільноти змінюється як з лінгвістичних, так і з екстралінгвістичних причин, що визначаються соціальною природою мови, а ефективна мовленнєва комунікація забезпечується соціально-культурними та психологічними чинниками мовної спільноти [58, ст. 32]. Щоб проілюструвати безпосередній зв'язок лексики та екстралінгвістичних явищ, наведемо приклади розширення значень слів:

- Cookie (від англ. cookie - печиво) - у сьогоdnішньому інтернет-просторі означає специфічну інформацію про конкретного користувача цифрових послуг;

- Nube - означає не просто "хмарний сервіс", а також зберігання та обробка даних у віртуальному середовищі.

Інтенсивний розвиток науки і техніки та її проникнення у фінансову сферу породило цілий блок нових слів і значень, раніше маловідомих неспеціалістам: *ratón de ordenador, ciclótrón, blockchain, cibersoberanía* [66].

Спеціальні слова, що виникли, входять до складу професійної комунікації і відтворюють певну картину світу, яка репрезентована переважно засобами термінології. Вивчення головних теоретичних положень термінознавства дозволяє встановити місце термінологічної лексики з-поміж інших підсистем лексичного складу мови.

Окреслимо більш детально сфери генезису спеціалізованих понять цифрової економіки, як можливого таксономічного критерію їх угруповання у межах досліджуваного мовного матеріалу та їх категоріальної належності як номінативної термінологічної одиниці та деяких структурно-семантичних особливостей.

Відомо, що компетенції цифрової економіки знаходяться на перетині трьох галузей: інформаційних технологій, управління та економіки. Інформаційні технології, як ми вже говорили на початку, створюють необхідний інфраструктурний базис та інструментарій. Саме завдяки їхньому розвитку стала можлива цифрова економіка. Мабуть, через саме цю обставину в головах людей "цифрова" компонента переважає над рештою.

Цифрова економіка має три елементи: інфраструктуру (обладнання, програмне забезпечення або ж ПЗ, засоби комунікації тощо), е-бізнес (цифрові процеси в діяльності компаній) та е-комерцію (реалізація продукції в Інтернеті) [29, ст. 29]. Відповідно до цього можна класифікувати і терміни. До термінів **інфраструктури** можна віднести: *teléfono inteligente, sistema operativo, navegador, antivirus, sistemas de gestión de contenidos, sistemas CRM, etc.*; **електронного бізнесу**: *Gestión electrónica de documentos, Sistema informatizado de gestión de depósitos, Sistema electrónico de gestión de las relaciones con los clientes, Sistemas automatizados de contabilidad e información financiera*; **електронної комерції**: *pasarela de pago, plataforma de comercio electrónico, entrega electrónica* [66].

Отже, аналіз підтверджує взаємозалежність специфіки вибору мовних засобів термінотворення з домінантною сферою функціонування терміну з огляду на важливість понятійності внутрішньої організації спеціалізованої ланки знання та її структурну організацію. З точки зору лексичної стратифікації елементів синтаксично складних термінів, ми спостерігаємо широку шкалу варіювання. На основі проаналізованого фактичного матеріалу ми визначили такі екстралінгвістичні чинники породження нових понять:

1. Виникнення нових реалій у житті людини, які потребують номінації;
2. Науково-технічний прогрес. Цей екстралінгвістичний чинник також безпосередньо пов'язаний із виникненням нових реалій у житті

людини, однак його відмінність від чинника, зазначеного нами вище, полягає в тому, що більшість слів, породжених науково-технічним прогресом, виникає в мові як терміни, багато з яких незабаром освоюються літературною мовою. Англіцизми часто використовуються в іспанській мові для позначення нових технологій.: weblog ‘інтернет-блог’, internet ‘Інтернет’ тощо.

3. Глобалізація та розширення кола носіїв мови. В іспанській та українській мовах у результаті глобалізації виникає велика кількість нових слів, які є англіцизмами, що проникли практично в усі сфери життя.

4. Розвиток Інтернету і зростання діалогічності спілкування. Тенденція до збільшення особистісного початку в мовленні, відсутність внутрішньої цензури в інтернет-середовищі призводить до появи неологізмів. Вони виникають як okazіоналізми, авторами яких виступають користувачі Інтернету, проте внаслідок масового вживання освоюються літературною мовою.

Зазначені чинники органічно поєднуються з можливістю аналізу термінів цифрової економіки у наступній послідовності: 1.Сфера генезису спеціалізованих понять цифрової економіки; 2.Таксономічний критерій; 3.Категоріальна належність як номінативної термінологічної одиниці; 4.Структурно-семантичні особливості; 5.Алгоритм вибору мовних засобів термінотворення; 6. Гіпотетична лексична стратифікація.

1.3. Провідні лінгвістичні механізми термінотворення та функціонування терміносистем як корелятивів новітньої системи спеціалізованого знання

Мова невпинно розвивається, паралельно з розвитком знань про навколишній світ її лексичний склад постійно змінюється. Найважливішим джерелом поповнення словникового складу сучасної мови є наука, зокрема

комп'ютерні технології, бурхливий розвиток яких та інтенсивне впровадження персональних комп'ютерів у всі галузі діяльності людини призвели до появи в мові досить характерних та професійних слів і виразів. Значну роль у процесах зміни корпусу цифрової економічної лексики займає екстралінгвістичний фактор, а саме інформаційна революція (розвиток і застосування сучасних інформаційних технологій).

Оскільки в науковій сфері терміни мають особливу точність та чіткість, до їх використання висуваються специфічні вимоги. Наприклад, неточне вживання термінів негативно впливає на економічну теорію, оскільки навіть досвідченому фахівцю легко заплутатися у великій кількості термінів і значеннях самих назв, що часто приводить до неправильних суджень і невірних рішень [14, ст. 37].

Також важливо зазначити, що лексика цифрової економіки має свої особливості порівняно з традиційною економічною лексикою. Наприклад терміни, які використовуються в традиційній економіці, можуть мати інші значення в цифровому контексті. Наприклад, термін "платіжний баланс" в цифровій економіці може означати не тільки різницю між ввезенням та вивезенням товарів та послуг, але й суму грошей на рахунку користувача в електронному гаманці. Крім того, в ній можуть використовуватися скорочення, аббревіатури та технічна термінологія, яка не завжди зрозуміла для широкого загалу. Ось деякі приклади скорочень, які використовуються в лексиці цифрової економіки:

IA - *Inteligencia Artificial* (Штучний інтелект);

RV - *Realidad virtual* (Віртуальна реальність);

RA - *Realidad aumentada* (Розширена реальність);

SaaS - *Software como servicio* (Програмне забезпечення як сервіс);

CRM - *Gestión de relaciones con clientes* (Управління взаємовідносинами з клієнтами);

UX - *Experiencia de usuario* (Досвід користувача) [64].

Ці скорочення часто використовуються в різних галузях цифрової економіки, наприклад, маркетингу, розробці програмного забезпечення та інших. Вони спрощують та прискорюють комунікацію, особливо між фахівцями, які займаються різними аспектами цифрової економіки.

Також, у зв'язку з тим, що цифрова економіка є міждисциплінарним напрямом, терміни та поняття можуть бути запозичені з інших галузей, наприклад, з комп'ютерної науки, математики, телекомунікацій та інших. У цілому, лексика цифрової економіки є важливою складовою економічної терміносистеми, оскільки вона відображає нові реалії та можливості, що виникають в економіці завдяки цифровій трансформації.

У лінгвістичному відношенні економічні терміни є лексико-граматичними одиницями мови, що функціонують як у системі загальнолітературної мови, так і в системі економічної науки. Без достатньо глибокого опрацювання економічних концепцій, їхнього наукового аналізу та точного тлумачення неможливо унормувати термінологію, оскільки без цього неможлива раціональна розробка концепцій, їхній логічний аналіз і точне визначення [12, ст. 321].

Як зазначають багато науковців, підрахувати обсяг нововведень на рівні лексики неможливо, оскільки нові лексичні одиниці виникають безпосередньо не в мові, а мовленні окремих носіїв мови. Інформаційні технології наприкінці 20-го століття дедалі більше займають своє місце як невід'ємна частина суспільного життя. Нова цифрова реальність, що з'являється з неосяжною швидкістю, потребує невідкладного відображення в мові сьогодення. Поширення персональних комп'ютерів та виникнення Інтернету привернуло до цієї сфери широке коло людей, які перейняли та збагатили цифрову лексику [29, ст. 112].

Розглянемо способи словотворення цифрової економічної лексики детальніше. Загалом виділяють морфологічний та лексико-семантичний способи словотвору. На сьогодні найпродуктивнішими є 6 способів

морфологічного словотвору: 1) афіксація; 2) словоскладання; 3) конверсія; 4) реверсія або зворотний словотвір; 5) контамінація; 6) основокладання [23, ст. 47]. Особливе місце посідає питання визначення категорії таких морфем, як: *bio-*, *mini-*, *maxi-*, *poli-*, *micro-*, *-mania* та ін [23, ст. 5]. Одні вчені називають їх комбінаторними формами або напівафіксами, натомість інші афіксоїдами: напівслужбовими морфемами, які частково втратили лексичне значення кореня і набувають службової ролі.

Афіксація, яка поділяється на суфіксальний, префіксальний та суфіксально-префіксальний типи, вважається досить продуктивним способом словотвору в сучасній лексиці економічного спрямування.

Найпоширенішими є префікси латинського походження, такі як *inter-* (*interactivo* – інтерактивний), *mini-* (*minipresupuesto* – міні-бюджет), *super-* (*superusuario* – привілейований користувач), *micro-* (*microarchivo* – мікрофайл) та ін. Крім того, активно використовуються префікси *hyper-* (*hiperenlace* – гіперпосилання), *re-* (*reformatear* – переформатувати), *des-* (*deshacer* – анулювати дію). Як зазначає О. Василенко [23, ст. 5]: «Серед найбільш продуктивних префіксів слід відмітити: *anti-*, *co-*, *de-*, *post-*, *pre-*, *sub-*, *in-*». До того ж, існують префікси виключно пов'язані з інформаційними технологіями, такі як *e-* (*e-book* – електронна книга або *e-commerce* – електронна комерція), *ciber-* (*cibersociedad* – мережева спільнота).

Неологізми з цифрової сфери увійшли до іспанської мови лише в 1990-х роках, що пояснюється зростаючою роллю Інтернету в ті роки. Поруч з безумовним лідером *ciber-* в іспанській мові на цьому етапі активно використовуються й інші продуктивні словотворчі елементи, такі як *tesno-* та *tele-*. Низка лексичних одиниць не лише стали асоціюватися з інформаційними технологіями, але й перетворилися на справжні словотвірні центри. Це відноситься до слова *electrónico*, яке дедалі більше

вживається у значенні "той, що здійснюється через комп'ютерну мережу" – *efectivo electrónico, comercio electrónico* [66].

Складання слів - це метод словотворення, який передбачає поєднання двох або більше основ. Розрізняють кілька типів складання слів: основоскладання; зрощення; змішане словоскладання з елементами афіксації. Складні слова зазвичай містять у собі додаткову експресію, емоційне забарвлення, ознаки метафоричності тощо. Деякі слова утворені шляхом телескопічного словоскладання, коли в одному слові з'являються лише частини основ кількох слів, наприклад, "*edutenimiento*" (навчання за допомогою комп'ютерних ігор) = *educación* + *entretenimiento*. Одним із способів словотвору, який набуває все більшого поширення останнім часом, є компресія, що дозволяє запобігти надлишковій інформації при вживанні складних понять. Цей спосіб формування нових слів особливо актуальний у сфері термінології. Існує кілька типів лінгвістичної компресії по відношенню до цифрової лексики: усічення основи (*sara* – *capitalización*); стягнення основи (*vdiff* – *diferencias visuales*); аббревіація (*CA* – *cuenta de ahorro*); акронімія (*CANIFARMA* – *Cámara Nacional de la Industria Farmacéutica*). Аббревіатури часто застосовуються при неформальній комунікації в Інтернеті, наприклад: *btw* – до речі, *tr* - тампосо, *wno* - bueno, etc.

Терміни цифрової економіки в іспанській мові вирізняються різноманітними словотвірними структурами, як-от аббревіатури, складні слова та деривації. Ініціалізми виражаються двома способами: їх можна прочитати як звичайне слово відповідно до чинних правил орфографії або ж прописати по буквах. Ініціалізми першого типу називаються акронімами: *SWIFT* (*Sociedad para las Comunicaciones Interbancarias y Financieras Mundiales*), ініціалізми другого типу мають назву алфавітизмами (*alfabetismos*): *CFD* (*Contrato por diferencia*) [66].

Оскільки в іспанській мові переважають слова з одного або двох складів, а багатоскладові слова особливо часто скорочуються, то складні аббревіатури також є дуже продуктивним типом словотворення. Будь-яка частина слова може бути відкинута. Один з видів скорочень, який зберігає початковий склад слова, але опускає кінцевий(і) склад(и), називається апокопа (aróscopa): *agt.* (означає agente). У свою чергу, скорочення зі збереженням кінцевого елемента при опущенні початкового називається афerezисом (aféresis), хоча серед розглянутих термінологічних одиниць немає чистих афerezисів оскільки це метод скорочення більше властивий розмовному стилю мовлення, а є лише комбіновані варіанти, що охоплюють ціле словосполучення, як от в англійській: *searchandizing* (*search and merchandizing*).

Завдяки можливості здійснення різних банківських розрахункових і брокерських операцій за допомогою Інтернету з'явилася ціла низка неологізмів, таких як: *ciberpago*, *ciberbanca*. Сформувався й спеціальний тип акцій: акції фірм, що займаються виробництвом комп'ютерного обладнання та програмного забезпечення - кібер-акції (*ciberstock*).

Становлення "віртуальної" економіки та залучення якомога більшої кількості людей до користування всесвітньою мережею Інтернет призвели до появи якісно нових (цифрових) засобів масової інформації (відповідно *Medios digitales*), які ведуть свою діяльність винятково через Інтернет. Цей процес робить необхідним осмислення таких нових реалій, як електронні журнали (*e-zine*, *ciberrevista*) та процес поширення їх у віртуальному просторі (*cybercast*, *Webcast*) [29, ст. 78].

Мова як інструмент мислення і спілкування завжди реагує на те, що відбувається серед її носіїв. У наш час, з незмірно прискореним темпом життя і пануванням інтернету, реакція мови стала майже миттєвою. У зв'язку з резонансними подіями та процесами в суспільстві з'являються нові слова, а старі набувають нових значень. Зміни на лексичному рівні

мови не залишаються непоміченими: над процесами словотворення та вживання постійно відбувається процес переосмислення. Належне розуміння багатьох нових слів і словосполучень та вільне володіння ними неможливе без сильного інтересу носіїв мови до життя суспільства як процесу комунікації, в якому постійний приплив нової інформації передбачає певну реакцію. Щоб повністю розуміти мову сучасної дійсності, носій мови повинен бути в курсі того, що в ній відбувається.

Виходячи з вищесказаного, можна зробити припущення, що "неологічний бум" у сфері цифрової економіки неодмінно повинен був викликати вербальну реакцію її учасників. Так і сталося, коли світ почав зароджувати нову економіку та новий ринок з абсолютно новими принципами, пов'язаними з класичною економікою та цифровими технологіями - так з'явився світ криптовалют, який можна вважати окремою галуззю цифрової економіки.

Ринок криптовалют, під яким розуміють сукупність усіх відомих криптовалют та інфраструктури, що їх підтримує, є помітним прошарком сучасної економіки та елементом економічної культури. Економічна культура "відносить економіку до культурних реалій і культурного середовища, в якому вона перебуває, розвивається, трансформується і відтворюється" [15]. Як нове економічне явище, сфера криптовалют увійшла в живу мову і обросла власною термінологією, породивши своєрідний неологічний бум, величезну кількість нових слів, частина з яких є суто професійним сленгом, а частина прослизнула в загальний вжиток.

Неологізми виникають на перетині трьох функцій мови (комунікативної, когнітивної, номінативної) та пізнавальної і творчої діяльності носіїв мови. Нова лексика зазвичай приносить із собою завдання комунікативного декодування. Часто виявляється, що чим складніше явище, яке лежить в основі нової лексики, тим складніше осмислити і "впоратися" з новою термінологією [1]. Розуміння та використання

криптовалютної термінології може бути складним для новачків у галузі криптовалют. У зв'язку з цим, стандартизація термінології та її відповідність з практикою використання криптовалют можуть бути корисними для покращення зрозумілості та сприяння більш ефективному використанню криптовалют. Варто підкреслити важливість цього факту, оскільки в даному випадку інтерес до нової лексики є цінним не лише для лінгвістів, які аналізують функціонування пересічної метамовної свідомості.

Трансформації та уточнення категоріального та понятійного апарату дасть змогу сформуванню фахові уявлення про процеси, що відбуваються в екосистемі в умовах цифровізації. Однаковість у розумінні термінології дасть змогу визначити компетенції, знання та навички для підготовки висококваліфікованих кадрів, що відповідають сучасним вимогам технологічної модернізації. Назріла необхідність розробляти та впроваджувати інноваційні освітні програми для підготовки цифрових талантів і цифрових лідерів, здатних працювати в умовах трансформації всіх сфер життєдіяльності [58, ст. 84].

З'являються нові терміни, наприклад *higiene digital*, *alfabetización digital*, *competencia digital*, *líderes digitales* у *talento digital*. Під цифровою грамотністю розуміють набір знань і вмінь, необхідних для безпечного та ефективного використання цифрових технологій. Вона охоплює цифрове споживання (використання інтернет-послуг для роботи та життя), цифрові компетенції (навички ефективного користування технологіями) і цифрову безпеку (цифрову гігієну) [14, ст. 105].

Важливим напрямком дослідження є знання значень слів та організація слів у їхньому лексиконі. Аналіз веб-контенту показує, що питання термінології регулярно розглядаються в спеціалізованих статтях, численних форумах і чатах. Чітко видно, що комуніканти можна поділити на тих, хто вільно володіє мовою цифрової економіки, і тих, для кого

спілкування в цьому колі ускладнене через нерозуміння коду, повне або фрагментарне. Якщо комунікатори не розуміють значення нових слів, вони не можуть ефективно використовувати їх у комунікації з іншими людьми, що може призвести до нерозуміння або неправильного сприйняття повідомлень. В цьому й полягають основні труднощі використання термінології цифрової економіки.

1.4. Порівняльний аналіз механізмів формування термінів та функціонування терміносистем традиційної та цифрової економіки

Економіка як особливий вид науки має свій власний складний і багатоаспектний понятійний апарат. У міру розвитку і поглиблення економічних знань ускладнюються і поняття, що передаються в мові термінами.

Розвиток будь-якої галузі знання неминуче тягне за собою, як відомо, і формування нової термінології. Перехід до ринкової економіки сприяв запозиченню термінів, що виражають професії та заняття, які пов'язані з торгівлею, нерухомістю, роботою на біржі тощо, наприклад: брокер, інвестор, інсайдер, рейдер, ріелтер, фінансист тощо. Процес формування нових ринкових відносин справив сильний вплив і на розвиток самої економічної науки. За ним пішов величезний потік нових "економічних" термінів - хронологічних маркерів змін, що відбуваються, - які посіли своє постійне місце на сторінках газет, журналів і тд.: *auditoría, restitución, concesionario, distribuidor, gestión, comercialización, consultoría, arrendamiento, dumping* [65].

Термінологія, будучи метамовою науки, відображає специфіку її розвитку і сучасний стан. Своє формування економічна наука, а разом з нею й економічна термінологія, почала в глибоку давнину з осмислення практичних проблем. Слово економіка означало "мистецтво ведення

домашнього господарства". Уперше його вжив давньогрецький філософ Ксенофонт (IV століття до н. е.). Формування економічної термінології відбувається нерівномірно. Дослідниками відзначаються періоди як поступового, так і скачкоподібного, стихійного розвитку. Це напряму пов'язано з економічним розвитком світу, оскільки "саме тип і характер соціальної діяльності визначає семантичну систему термінів і суттєво впливає на їхню граматичну організацію" [15].

Дуже важливо перейти до розгляду безпосередньо поняття економічної терміносистеми. Під економічним терміном ми розуміємо спеціальне слово прийняте у професійній економічній діяльності, що вживається в особливих умовах. Економічний термін - це словесне позначення поняття, що входить до системи понять певної галузі професійних знань.

Таким чином, завданням економічної термінології будь-якої мови є:

- дослідження словотвору та використання спеціалізованих слів, що позначають економічні знання, накопичені людством;
- виявлення спільних ознак, притаманних усім економічним термінам;
- узагальнення напрацювань окремих українських та зарубіжних учених і навчальних закладів, які займаються питаннями економічної термінології;
- удосконалення існуючих терміносистем;
- пошук універсальних явищ, властивих економічній термінології в різних мовах [10, ст 103].

Основними способами утворення економічної термінології в іспанській мові є деривація (словникова та семантична) та запозичення.

На морфологічному рівні суфіксація є дуже продуктивним способом терміноутворення у межах економічної термінології. Суфісальна деривація

тягне за собою зміну частини мови (*acreditar* (перераховувати на рахунок) < *acredita + ción = acreditación* (перерахування, нарахування)).

Найпродуктивнішими моделями у цій групі є:

1. Дієслово + *ción*: Ця модель формує іменники, що описують дії або процеси, що відбуваються в економічній сфері. Наприклад: *producir - producción* (виробництво), *invertir - inversión* (інвестиції).
2. Іменник + *ista*: Ця модель формує іменники, що описують людей, що займаються певною діяльністю. Наприклад: *economía - economista* (економіст), *contabilidad - contabilista* (бухгалтер).
3. Прикметник + *ismo*: Ця модель формує іменники, що описують доктрини, теорії або політичні течії. Наприклад: *capitalismo* (капіталізм), *mercantilismo* (меркантилізм) [25].

Префіксація зазвичай не спричиняє зміну категорії: *inflación* (інфляція) (іменник) + *hiper* = *hiperinflación* (гіперінфляція) (іменник), *fiscal* (податковий) (прикметник) + *para* = *parafiscal* (неподатковий) (прикметник).

Значення терміна у процесі деривації змінюється відповідно до значення префікса. Так, наприклад, префікс *re-* використовується у значенні “знову”: *Reestructuración, reevaluación, reinversión, recolección, etc.*

Негативний префікс *anti-* є також доволі продуктивним, наприклад: *anticíclico* (антикон’юнктурний), *anti-consumista* (антиспоживчий), *etc.*

На морфосинтаксичному рівні найпродуктивнішими способами терміноутворення виступають аббревіація та словоскладання. Аббревіація сприяє виникненню паралельної скороченої форми вже існуючої терміноодиниці. Зазначається тенденція до використання аббревіатур як повноцінної, так і основної комунікативної одиниці, коли вона створюється і використовується одночасно з розгорнутою формою. Цей спосіб терміноутворення є досить поширеним в економічній термінології, наприклад: *PIB* (*producto interno bruto*), *FMI* (*Fondo Monetario Internacional*), *etc.*

Словоскладання - це поєднання двох або більше слів для утворення нового слова. У економічній термінології використовуються складні терміни, що складаються зі слів, що характеризують поняття або процес [13, ст. 13]. Наприклад: *cartera de inversiones, arrendamiento financiero, flujo de caja*.

Внаслідок дії екстра- та інтралінгвістичних факторів іспанська та українська економічна термінологія інтегрує іншомовні терміни, які є власне запозиченнями чи кальками іноземних слів.

Однією з причин частого запозичення іншомовної термінології є відсталість Іспанії та України в ряді галузей економіки, та більш розвинута економічна система англійськомовних країн. Подібно до того, як це позначилося на становленні економічної термінології протягом минулих століть, це впливає і на становлення термінів цифрової економіки сьогодення. Серед лінгвістичних факторів, що зумовлюють запозичення, є застосування замість складного описового терміна простого іншомовного терміна, словосполучення, яке існує в іспанській чи українській мовах, що значно облегшує та спрощує формулювання економічної термінології, наприклад: дистриб'ютор (*distribuidor*) - брокер, який розміщує цінні папери серед клієнтури; акцептування (*aceptación*) - згода на грошові та товарні документи; інсайдер (*un insider*) - особа, яка через службове становище має конфіденційну інформацію про справи фірми і т.п.

Цифрова економіка сьогодні включає в себе всі галузі економіки, які використовують технологічні зміни, що призводять до трансформації ринків, бізнес-моделей і повсякденних операцій. Таким чином, вона охоплює все - від традиційних технологій, медіа та телекомунікаційних секторів до нових цифрових секторів. До них належать електронна торгівля, цифровий банкінг і навіть "традиційні" сектори, такі як сільське господарство, гірничодобувна промисловість чи виробництво, на які впливають новітні технології [14, ст. 107].

То чим же цифрова економіка відрізняється від традиційної? Цифрова економіка відрізняється від традиційної економіки тим, що вона заснована на використанні інформаційних технологій та електронних комунікацій, які дозволяють ефективніше обробляти, зберігати та передавати інформацію. Відрізняється тим, що цифрова система пропонує більше часу для ведення бізнесу, тобто більше можливостей для розвитку. У майбутньому це відкриває нові можливості. Це означає, що продукти та послуги можуть бути запропоновані більшій кількості споживачів, особливо тим, хто раніше їх не отримував. Цифрова економіка вже діє, межі між цифровим і традиційним стираються, оскільки технологічний прогрес охоплює всі аспекти сучасного життя. Нам усім потрібно розуміти природу цих змін, щоб ми могли реагувати на них на будь-якому рівні: соціальному, корпоративному та особистому [29, ст. 117].

Не можна сказати, що термінологія та інші подібні дефініції, які у своїй основі мають словоформу "цифра", з'явилися в науковому і практичному побуті тільки з появою відповідних концептуальних положень і норм. З початку 1960-х рр. відбувався бурхливий процес автоматизації, а починаючи з 1990-х рр. - процес комп'ютеризації суспільства та економіки. Ці процеси в усі періоди активно обговорювалися, створювалися передумови для створення наукових теорій і концепцій. Але саме з появою законотворчих ініціатив на початку 2000-х рр. термінологія активно увійшла в науковий і практичний лексикон.

Однак, незважаючи на багаторазове використання дефініцій та наявність наукових досліджень у галузі цифрової економіки, спостерігається відсутність узгодженого підходу до визначення їхньої сутності, підміна понять, використання термінів в іншому контексті, що призводить до парадоксальної розбіжності в судженнях, неправильної інтерпретації процесів і явищ.

Терміни традиційної та цифрової економіки суттєво відрізняються за своїм походженням та механізмами формування. У традиційній економіці терміни формуються переважно на основі досвіду та практики, а також за допомогою експертної оцінки. Ці терміни зазвичай мають історичну основу та є усталеними в галузі. Наприклад, термін "*crédito bancario*" виник у зв'язку зі зростанням банківської справи та є стандартним для опису фінансових операцій. Традиційна економіка виникла задовго до нашого часу і формувалася на основі досвіду та практики. У цьому контексті терміни формувалися переважно на основі знань та інтуїції експертів, які працювали в галузі. Наприклад, термін "*capital*" виник у зв'язку зі зростанням індустриальної революції та є стандартним для опису вкладень у підприємства.

У цифровій економіці терміни формуються відмінними механізмами. Часто терміни виникають шляхом аналізу даних та статистики, зокрема використовуючи інструменти штучного інтелекту та машинного навчання. Також в цифровій економіці активно використовуються технічні терміни, які виникають у зв'язку з розвитком нових технологій. Наприклад, термін "*cadena de bloques*" виник у зв'язку з винайденням технології розподіленої бази даних. Технології, які використовуються в цифровій економіці, надають можливість збирати, аналізувати та обробляти великі об'єми даних. Такі дані можуть використовуватись для формування нових термінів, які відображають нові реалії цифрової економіки. Наприклад, термін "*internet de las cosas*" виник у зв'язку зі зростанням кількості різних пристроїв, які можуть бути підключені до мережі Інтернет.

Загалом, на утворення терміносистеми фактично впливає середовище та період розвитку. Як у традиційній, так цифровій економіці, термінологія формувалася подібними методами, лише деякі методи були продуктивніші. Так для цифрової економіки основним способом є калька або запозичення. Все через те, що ринок цифрових технологій та економіки повністю

побудований навколо глобалізованого світу та інтернету в якому основною мовою комунікації є англійська.

Таким чином, наші спостереження дають змогу зробити висновок, що сучасна епоха актуалізувала багато процесів у мові. Поява чогось нового в житті суспільства, точно так само, як і пізнання нових предметів і явищ, викликає необхідність номінації, що тягне за собою утворення в мові нових слів і виразів або утворення нових значень у раніше існуючих одиницях лексики. Незважаючи на те, що самі економічні реформи не ведуть до створення принципово нової мови [7, ст. 173], проте вони значно збільшують термінологічний фонд, який, своєю чергою, збагачує загальнолітературний словник шляхом детермінологізації. У сучасних умовах в українську та іспанську мову активно залучаються економічні терміни з англійської мови. Це відбувається, головним чином, у вигляді кальки, що є недоцільним і стримує розвиток економічної термінології.

Висновок до першого розділу

Отже, з опрацьованого матеріалу в першому розділі даної роботи стосовно загальних теоретичних положень аналізу терміносистеми класичної та цифрової економіки в іспанській та українській мовах можна винести наступні положення:

1. **Термін** - це слово або словосполучення, яке окреслює певне поняття якої-небудь спеціальної галузі науки або іншої сфери знань. Економічні терміни іспанської мови також можна вважати міждисциплінарними, оскільки велика кількість базової лексики, що є основою для певної галузі, витікає з інших наук. До особливостей даної терміносистеми можна віднести: залежність від теоретичного світогляду; розширений спектр синонімів; неупорядкована системність термінів.

2. **Термінологічна система** - це сукупність термінів для найменування основних понять певної галузі знань і діяльності, пов'язаних

між собою логічними, семантичними та іншими відношеннями. Іншими словами, це сукупність термінів, певним чином організованих і призначених для виконання основних функцій терміносистеми, таких як систематизація знань і понять, забезпечення передачі знань, навичок і технологій, поширення науково-технічної інформації та створення умов для зберігання інформації.

3. Специфіка **економічної терміносистеми** іспанської мови водночас є проблемою та перевагою. З перспективи мовознавства, економічні терміни це лексико-граматичні компоненти мови, які реалізуються в повсякденному вжитку в суспільстві, а також в деяких точних науках на позначення явищ. При цьому вони класифікуються дуже комплексно та за різними категоріями, що ускладнює процес уніфікації термінів у даній дисципліні.

4. Формування **терміносистеми цифрової економіки** прямо залежить від низки екстра та інтралінгвальних чинників. Екстралінгвальні чинники включають соціально-економічний контекст, технологічний прогрес та культурні відмінності. Наприклад, розвиток технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн та Інтернет речей, може призвести до появи нових термінів, які не існували раніше. Інтралінгвальні чинники включають структуру мови та граматичні правила іспанської мови.

5. Порівнюючи формування терміносистем цифрової та класичної економіки в іспанській мові можна дійти висновку, що механізми формування є схожими: деривація є одним з найпродуктивніших методів формування терміносистеми обох видів економіки, а запозичення складають великий відсоток в обох терміносистемах.

Схожість полягає також у тому, що терміни формуються на основі концепцій та понять, що є ключовими для розуміння економічних процесів, які відбуваються відповідно в класичній та цифровій економіках. Обидві

терміносистеми також мають відповідні методології та теорії, які допомагають визначати терміни та їх значення.

Проте, відмінності між цими терміносистемами полягають у тому, що цифрова економіка зазвичай використовує більше технічних термінів та скорочень, що пов'язано зі специфікою її процесів та технологій. Формування терміносистеми цифрової економіки має великий вплив від англійської мови, оскільки більшість технологій та інновацій, що стали основою цифрової економіки, розробляються та впроваджуються в англійськомовних країнах, що й встановило певні рамки формування термінів в цій сфері в іспанській та українській мовах.

РОЗДІЛ 2

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ НОМІНАТИВНИХ ОДИНИЦЬ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ У СУЧАСНІЙ ІСПАНСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

2.1. Загальна характеристика та стратифікація мовних засобів номінації спеціалізованих поняття цифрової економіки у сучасній іспанській мові

Мова як соціальне явище становить невід'ємну частину всіх суспільних відносин. В епоху розвитку цифрової економіки зміни, що відбуваються в мові, набувають особливого сенсу. Цифровізація поступово охоплює такі сфери життя і діяльності людей, як пасажирські та вантажні перевезення, туризм, громадське харчування, роздрібна торгівля, держуправління, промисловість, медицина та інші.

Слова як складові лексики мови зазнають на собі вплив екстралінгвістичних чинників, що впливають на розвиток мови. Такі питання, як значення нових слів і виразів, пов'язаних із цифровою економікою, їхня синонімія, диференціація лексики за сферами спілкування становлять інтерес для сучасних лінгвістів. Для більшості людей, які спілкуються в умовах цифрової економіки, сенс та історія цифрової термінології, її стилістичні властивості та можливості вживання в різних ситуаціях невідомі або не до кінця зрозумілі.

Нові тенденції та ідеї в економіці та менеджменті, пов'язані з цифровізацією, призвели до оновлення мови для комунікації, зміни низки стилів спілкування [29, ст. 36]. Найяскравіше це проявляється в Інтернеті. Глобальне поширення англійської, її взаємодія з іншими мовами та

подальша цифровізація призвели до появи нових термінів, смислові характеристики яких відрізняються від попередньої термінологічної системи. Інакше кажучи, мова спілкування зазнає змін під впливом як лінгвістичних, так і екстралінгвістичних чинників, які безпосередньо пов'язані з перехідними моментами в житті мовної спільноти.

Зокрема, можемо продемонструвати, як деякі слова і терміни розширюють свої значення, щоб відповідати новим ситуаціям, на таких прикладах:

in-memory - технології управління даними, аналізу їх в оперативній пам'яті. У даному випадку ми спостерігаємо характерну для мови тенденцію до спрощення мовного матеріалу і закріплення тих його форм, які найбільш ёмко і доступно передають сенс як носіям мови, так і тим, хто її вивчає. Навіть не знаючи точного перекладу, співрозмовник за контекстом і формою слова, прикріпленим префіксом, може орієнтуватися в ситуації.

Macrodatos - величезні обсяги інформації, зібраної з найрізноманітніших джерел, що потенційно становлять цінність. Цей приклад ілюструє, як мова набуває нового терміна, поєднуючи просту в обігу та запам'ятовуванні лексику, надаючи йому статусу зручнішого, легшого у використанні терміна, коротшого за обсягом і різноманітнішого у значенні.

SoLoMo (Social+Local+Móvil) - мобільні технології, які допомагають взаємодіяти зі споживачами через екрани мобільних пристроїв з урахуванням геолокації та з використанням соціальних медіа. Розглянутий термін є прямим прикладом взаємодії маркетингу та цифрових технологій, коли з низки прикметників з'являється універсальне слово, що містить у собі ёмне інформаційне поле.

Індекс цифрової економіки та суспільства Європейської Комісії узагальнює належні показники ефективності цифрових технологій у Європі

та відслідковує еволюцію держав-членів ЄС у сфері цифрової конкурентоспроможності [8]. Відповідно до цього Індексу можна зробити висновок про те, що у 2018 р. Іспанія посіла 10-те місце серед країн-учасниць ЄС-28 за основними показниками цифрової економіки. Незважаючи на те, що Іспанія піднялася вгору на 4 позиції порівняно з 2017 р. (14-те місце у 2017 р.), їй належить виконати велику роботу для розвитку свого цифрового потенціалу [58]. Попри те, що більшість іспанців активно користуються різними онлайн-сервісами, п'ята частина іспанського населення не використовує Інтернет, а близько половини громадян країни (45% населення Іспанії віком від 16 до 74 років) усе ще не мають базових навичок роботи з цифровими технологіями.

Це є великим показником при роботі з термінологією цифрової економіки іспанської мови та дає їй певну характеристику, а саме:

1. Держава стимулює розвиток даної сфери, та населення не готове сприймати зміни такими темпами, а відповідно використовувати та адаптувати мовні засоби номінації спеціалізованих понять. “Цифрова економіка Іспанії стрімко розвивається, чому сприяє Уряд Іспанії, який виділяє бюджет на здійснення реформ у цій галузі. Цифрова економіка надає унікальну можливість для стимулювання інновацій та всебічного зростання добробуту суспільства, проте існують проблеми, пов’язані з браком довіри до використання інтернет-банкінгу та покупок онлайн серед іспанського населення, а також кібербезпека та запобігання злочинам у сфері інформаційних технологій” [4, ст.18].
2. В свою чергу це призводить до неактивного використання термінології цифрової економіки серед населення. До неї звертаються лише спеціалісти та користувачі мережі Інтернет, зацікавлені в онлайн послугах, банкінгу, держ. послугах. Перші користуються виключно професійною термінологією: *Sistema distribuido, Sistemas de soporte a decisiones, Branding sensorial, etc.* Все ж при цьому, попри збільшення

частки фахівців у галузі інформаційно-комунікаційних технологій порівняно з 2018 р., вони все ще становлять меншу частку економічно-активного населення країни, лише 3 % [58].

3. Неактивне використання лексики цифрової економіки в свою чергу впливає на формування терміносистеми в іспанській мові в кількох аспектах. По-перше, якщо терміни, пов'язані з цифровою економікою, не використовуються в достатній мірі, це може призвести до того, що вони не будуть включені до терміносистеми, яка використовується в певній галузі. Це може призвести до того, що професійні терміни, пов'язані з цифровою економікою, не будуть розумітися або неправильно інтерпретуватися. По-друге, якщо терміни цифрової економіки не використовуються належним чином, це може призвести до того, що вони будуть використовуватися неоднозначно або змінюватися в залежності від контексту. Це може призвести до збіжності термінів, яка може призвести до збігу значень термінів та збити з рівноваги галузеві стандарти. По-третє, недостатнє використання термінів цифрової економіки може призвести до того, що вони не будуть використовуватися консистентно або не будуть включені до стандартів та правил. Це може призвести до того, що вони не будуть розповсюджуватися і не будуть використовуватися в тому ж обсязі, як і інші професійні терміни.
4. З іншого боку, активне використання лексики цифрової економіки сприяло б формуванню нових термінів, які могли допомогти відобразити і розуміти нові технології, процеси та концепції, що з'являються в галузі. Це може забезпечити більш точне та уніфіковане сприйняття цифрової економіки, що дозволить легше спілкуватися та співпрацювати між собою відповідним галузям.

Загалом, мовні засоби номінації спеціалізованих понять цифрової економіки можна стратифікувати за такими категоріями:

Терміни, які позначають певні концепції: *La economía digital* (цифрова економіка), *La transformación digital* (цифрова трансформація), *El Internet de las cosas* (Інтернет речей), *La inteligencia artificial* (штучний інтелект) *El blockchain* (блокчейн), *La industria 4.0* (четверта промислова революція).

Терміни, що позначають продукти і послуги: *La banca en línea* (онлайн-банкінг), *El comercio electrónico* (електронна комерція), *El almacenamiento en la nube* (хмарне сховище), *La realidad virtual* (віртуальна реальність).

Терміни, що використовуються для опису процесів і технологій: *La automatización de procesos empresariales* (автоматизація бізнес-процесів), *El análisis de datos* (аналітика даних), *El aprendizaje automático* (машинне навчання), *La virtualización de servidores* (віртуалізація серверів), *La seguridad informática* (кібербезпека) [59].

Ця стратифікація не є вичерпним списком. Терміни цифрової економіки в іспанській мові можна розділити на кілька категорій в залежності від їхнього значення та застосування, тому ми вважаємо що доцільно було б розділити їх на наступні категорії:

Технології: *La inteligencia artificial* (штучний інтелект), *La nube* (хмарне зберігання), *El internet de las cosas* (Інтернет речей), *El blockchain* (ланцюжок блоків), *El big data* (великі дані).

Електронна комерція: *La tienda en línea* (онлайн-магазин), *El comercio electrónico* (електронна комерція), *La pasarela de pago* (платіжний шлюз), *El envío gratis* (безкоштовна доставка).

Фінанси: *La criptomoneda* (криптовалюта), *El bitcoin* (біткоїн), *La billetera digital* (цифровий гаманець), *La banca en línea* (онлайн-банкінг), *La transferencia electrónica* (електронний переказ).

Розваги: *El streaming* (стрімінг), *La realidad virtual* (віртуальна реальність), *El vlog* (відеоблог) etc.

Терміни цифрової економіки можна також відсортувати за наступними категоріями:

Кібербезпека: *El antivirus* (антивірус), *El cortafuegos* (брандмауер), *La seguridad en línea* (онлайн-безпека), *La autenticación de dos factores* (двофакторна аутентифікація), *El hacker* (хакер).

Соціальні медіа: *La red social* (соціальна мережа), *El hashtag* (хештег), *La cuenta verificada* (підтверджений обліковий запис), *El influencer marketing* (маркетинг інфлюенсерів), *La comunidad en línea* (онлайн-спільнота).

Роботизація та автоматизація: *El robot* (робот), *La automatización* (автоматизація), *La impresora 3D* (3D-принтер), *La realidad aumentada* (розширена реальність), *El chatbot* (чат-бот).

Інтернет-маркетинг: *El SEO* (пошукова оптимізація), *El SEM* (платний пошуковий маркетинг), *La tasa de conversión* (конверсійний коефіцієнт), *El email marketing* (маркетинг електронною поштою), *El remarketing* (ретаргетинг).

Інтернет-технології: *El protocolo de Internet* (інтернет-протокол), *El servidor* (сервер), *La dirección IP* (IP-адреса), *El dominio* (домен), *El navegador web* (веб-браузер), etc.

До того ж терміни цифрової економіки можна також відсортувати за галузями самої економіки. Наприклад: Фінансові технології, Електронна комерція, Технології для бізнесу і тд.

Зробивши стратифікацію мовних засобів номінації спеціалізованих понять цифрової економіки у сучасній іспанській мові, можна зробити висновок, що іспанська мова має велику кількість спеціалізованих термінів для опису концепцій, продуктів, технологій та сфер використання цифрової економіки. Ці терміни є важливим інструментом для ефективного спілкування фахівців у галузі цифрової економіки та розвитку цього сектору в Іспанії. Водночас, іспанському суспільству необхідно прикласти

чимало зусиль для адаптації в цифровій реальності та звикати до появи нових понять в цифровій економіці.

2.2. Структурно-семантичні особливості термінологічних одиниць відповідно до галузевої структури цифрової економіки

Цифрова економіка – це галузь, що включає в себе використання інформаційних технологій та інтернету для створення, зберігання та обміну інформацією та товарів [56, ст. 13].

Термінологічні одиниці, які використовуються у цій галузі, мають свої особливості щодо структури та значення. Основні структурні особливості термінів в цифровій економіці включають:

1. Складність. Багато термінів у цій галузі мають складну структуру, складаючись з багатьох слів, або скорочень термінів. Наприклад, термін "*Internet de las cosas*" складається з двох слів, а термін *IA* - це скорочення від "*Inteligencia artificial*".
2. Аббревіатури та акроніми. У цифровій економіці використовують багато аббревіатур та акронімів, які є скороченнями від довгих назв технологій, процесів та інших понять. Наприклад, *IdC* - це скорочення від "*Internet de las cosas*".
3. Спеціалізований лексикон. Цифрова економіка має свій власний спеціалізований лексикон, який складається з термінів та виразів, що використовуються лише в цій галузі. Наприклад, термін "*blockchain*" має специфічне значення, що відрізняє його від традиційного розуміння поняття "*cadena de bloques*".
4. Полісемія. У цифровій економіці багато термінів мають декілька значень, які пов'язані з різними аспектами технології, бізнесу та інших аспектів. Наприклад, термін "*nube*" може означати як певний

тип обчислювальної системи в хмарному середовищі, так і саме хмарне середовище, у якому знаходяться ці системи.

5. Новітні технології та процеси. У цифровій економіці використовуються нові технології та процеси, що відображається у термінології. Такі терміни, як "*datos masivos*", "*aprendizaje automatico*" стали загальноживаними лише у останні кілька років.

Структурні особливості термінологічних одиниць відповідно до галузевої структури цифрової економіки включають складові, які характеризують специфіку цифрової галузі.

Одна з основних структурних особливостей - це використання скорочень та аббревіацій, таких як *API* (*interfaz de programación de aplicaciones*), *SaaS* (*software como servicio*), *IdC* (*Internet de las cosas*) та інші. Це забезпечує зручне та ефективне спілкування між фахівцями в цифровій галузі. Крім того, в цифровій галузі дуже поширений використання скорочених формулювань для опису процесів та дій. Наприклад, термін "*DevOps*" описує методологію розробки програмного забезпечення, що поєднує розробку (*desarrollo*) та експлуатацію (*operaciones*) в одному процесі. Такі скорочення забезпечують ефективніше та швидше спілкування між фахівцями в цифровій галузі.

Інша структурна особливість - це використання англійської мови в термінології цифрової економіки. Багато технологій та концепцій були розроблені в англійськомовних країнах, тому англійська мова є стандартною мовою для багатьох технічних термінів [13, ст. 217].

Також важливою структурною особливістю є використання двох вже відомих в сфері або термінів для створення нових термінів, які відображають нові технології та концепції. Наприклад, термін "блокчейн" (*blockchain*) складається зі слів "блок" (*bloque*) та "ланцюг" (*cadena*), що відображає структуру цієї технології [57, ст. 3].

Деякі терміни в цифровій галузі мають більш складну структуру, яка відображає складні технології та концепції. Наприклад, термін "машинне навчання" (*aprendizaje automático*) складається зі слова "машинне" (*automático*) та "навчання" (*aprendizaje*), але він також може включати додаткові слова, такі як "глибинне" (*profundo*) або "підсилене" (*refuerzo*).

Отже, структурні особливості термінологічних одиниць в цифровій економіці мають важливе значення для ефективного та точного спілкування між фахівцями в цій галузі. Використання спеціальних символів, скорочень та акронімів дозволяє швидко та ефективно передавати складну інформацію, а стандартизований термінологічний апарат забезпечує точність та уніфікацію термінів, що є особливо важливим в галузі цифрової економіки, де технології та процеси постійно розвиваються та змінюються.

Також варто зазначити, що структурні особливості термінологічних одиниць в цифровій галузі можуть бути сформовані під впливом міжнародних стандартів та рекомендацій, таких як ISO, ITU, IEEE тощо. Ці організації займаються стандартизацією термінології та технічних стандартів, що сприяє співпраці між різними країнами та компаніями в галузі цифрової економіки.

Семантичні особливості термінологічних одиниць в цифровій економіці відображають основні поняття та процеси, що використовуються у цій галузі. Зазвичай ці терміни відображають конкретні технології, процеси, програмне забезпечення та послуги, що використовуються у цифровій економіці.

Одна з особливостей термінології цифрової економіки полягає в тому, що вона відображає зв'язки між різними технологіями та процесами. Наприклад, термін "Інтернет речей" (*Internet de las cosas*) відображає концепцію зв'язку між різними пристроями та технологіями, що дозволяють їм спілкуватися та взаємодіяти між собою.

Також термінологія цифрової економіки відображає нові процеси та концепції, що виникають у зв'язку з розвитком цифрових технологій. Наприклад, термін "фінтех" (*Fintech*) відображає поєднання фінансових послуг та технологій, що дозволяють здійснювати операції швидше та ефективніше.

Крім того, термінологічні одиниці у цифровій економіці часто мають англomовне походження, що відображає домінуючу роль англійської мови у цій галузі. Наприклад, термін "*cadena de bloques*" (Blockchain) має англomовне походження та відображає технологію зберігання та передачі інформації у вигляді ланцюжків блоків.

Також важливою особливістю термінології цифрової економіки є її динамічність та змінюваність. У зв'язку з постійним розвитком цифрових технологій, з'являються нові терміни та концепції (*WEB3, як заміна мережі Internet*), а деякі існуючі можуть змінюватися (*monedero почанають все більше сприймати як monedero digital*) або ставати застарілими [29, ст. 73]. Тому для фахівців у цій галузі важливо бути в курсі новин та змін у термінології.

Крім того, у цифровій економіці важливо розрізняти технічні терміни від бізнес-термінів. Наприклад, термін "штучний інтелект" (*Inteligencia artificial*) може мати різне значення в технічному та бізнес-контексті. У технічному контексті він відображає конкретні технології та алгоритми, а в бізнес-контексті він може означати будь-які послуги чи рішення, які використовують технології штучного інтелекту.

Основні семантичні особливості термінів у цифровій економіці включають:

Технічне значення. Багато термінів у цій галузі (*Comunicación inalámbrica, Tráfico de red, Gobernanza electrónica, etc.*) відносяться до технічних аспектів, таких як архітектура програмного забезпечення, мережева інфраструктура та протоколи обміну даними.

Бізнес-значення. У цифровій економіці терміни також відображають бізнес-аспекти, такі як моделі монетизації, стратегії маркетингу та аналізу даних.

Технологічні зв'язки. Терміни у цифровій економіці можуть відображати зв'язки між різними технологіями та процесами, наприклад, "*integración de datos*" або "*Gestión de Relaciones con el Cliente*".

Отже, семантичні особливості термінологічних одиниць в цифровій економіці відображають нові технології та процеси, які з'явилися в зв'язку з розвитком цифрових технологій. Вони є динамічними та змінюваними.

Термінологічні одиниці у цифровій економіці мають складну структуру, використовують багато скорочень та спеціалізованого лексикону, і відображають технічні, бізнес- та прикладні аспекти цієї галузі. Вони також можуть відображати зв'язки між різними технологіями та процесами. Терміни у цифровій економіці активно розвиваються та оновлюються, що вимагає від фахівців у цій галузі постійного оновлення своїх знань та уваги до деталей.

Також варто зазначити, що термінологічні одиниці у цифровій економіці часто мають англійське походження, оскільки ця мова є домінуючою в цій галузі. Проте, залежно від країни та регіону, можуть використовуватися інші мови, зокрема, мова оригіналу.

У цілому, розуміння термінологічних одиниць у цифровій економіці є важливим елементом для ефективної комунікації між фахівцями та взаємодії між різними галузями. Оскільки цифрова економіка продовжує зростати та розвиватися, увага до термінології та її розуміння буде надзвичайно важливою в майбутньому [29, ст. 6].

У розділах вище ми зазначали, що терміни цифрової економіки можуть бути розділені на кілька категорій відповідно до галузевої структури, яка визначає основні напрямки діяльності в цифровій економіці. Порівнявши терміни цих галузей можемо зробити висновок, що відповідно

до галузевої структури, терміни цифрової економіки не мають очевидно виражених структурно-семантичних особливостей. Сама цифрова економіка має маркери, які відрізняють її від інших галузей економіки або ж терміносистем інших точних наук: глобальний характер; мультидисциплінарність; терміни з'являються в мережі інтернет та використовуються в повсякденні; багато термінів в цифровій економіці мають міжнародну природу, тому вони можуть бути використані в різних країнах та мовах, багато термінів в цифровій економіці не мають чіткого відповідника в інших мовах і тд.

Більшість термінів, пов'язаних з цифровою економікою, містять слово "*digital*". Це пов'язано з тим, що цифрова економіка передбачає використання сучасних інформаційних технологій, включаючи комп'ютери, Інтернет, мобільні пристрої та інші цифрові засоби комунікації та обробки даних. Окрім приставки "*digital*", існують й інші приставки, які використовуються в термінах цифрової економіки. Наприклад: *Digital* (*Tiendas digitales, comercio digital, banca digital*), *ciber* (*ciberseguridad, cibermarketing, ciber sistema físico, ciberinfraestructura*), *móvil* (*aplicación móvil, marketing móvil, comercio móvil*), *virtual* (*realidad virtual, moneda virtual, tienda virtual*), *analítico* (*informe analítico, plataforma analítica, herramientas analíticas*), etc [65].

Однак, хоча терміни цифрової економіки не мають явних структурно-семантичних особливостей відповідно до галузевої структури, їх можна класифікувати в залежності від конкретної галузі, до якої вони відносяться.

Отже, хоча терміни цифрової економіки не мають однозначних структурно-семантичних особливостей, класифікація їх за галузевою структурою може бути корисною для організації термінологічної бази та покращення зрозумілості термінів для фахівців та широкої громадськості. Однак, важливо пам'ятати, що деякі терміни можуть мати різне значення в

різних галузях, тому для повного розуміння терміну варто розглянути його в ширшому контексті.

2.3. Екстралінгвістичні та лінгвістичні принципи становлення та оновлення терміносистеми цифрової економіки

Економічна термінологія почала активно формуватися і розвиватися в мовній системі у зв'язку з переходом до ринкових відносин, що відбувалося під впливом конкретних екстралінгвістичних і лінгвістичних чинників. Перехід до глобалізації та цифровізації знову розвернув економічну термінологію на 360 градусів.

Зовнішній вплив на мовну структуру термінів може відбуватися свідомо (діяльність суспільства) і стихійно (позамовні чинники). З одного боку, термінологічні системи найвідкритіші для свідомого впливу людей, оскільки будь-яка термінологія - це мовна сфера, яка безпосередньо пов'язана зі свідомо-культурним і штучним початком у мові. З іншого - зміни, що відбуваються в житті суспільства призводять до виникнення нових понять і реалій, причому відбувається це раптово, стихійно [13, ст. 44].

Термінологія - це особлива семіотична система, використання термінів суворо регламентоване, царина їх функціонування обмежена певною галуззю знань. Як член конкретної термінологічної системи, термін належить до певної галузі знань, науки чи промисловості, а його понятійний зміст зумовлений його позицією в цій системі. Серед інших термінів тієї самої галузі кожен термін має своє власне значення. Терміни є частиною мови як живого організму, їх також використовують неспеціалісти, і, отже, їхнє значення змінюється так само, як і значення інших слів.

Термінологічна система - це така система знаків, зміст і зв'язки якої замкнуті межами однієї галузі знань. Вони утворюють одне термінологічне

поле. Згідно із загальною закономірністю знакових систем, що діють у мовах, у межах одного семантичного поля знак не повторюється, інакше він втрачає одну з головних своїх функцій - первинну функцію відмінності. Відносна стійкість терміносистеми полягає в тому, що терміносистема відображає систему поглядів у певній галузі, що склалася на певному етапі, або систему основних критеріїв, що відображають найважливіші об'єкти, методи тощо, які фігурують у цій галузі [21, ст. 120-122]. Однією з важливих ознак терміносистеми є структурованість, тобто наявність у ній певної структури. Як зазначається в фаховій літературі, терміносистема як модель певної галузі знань з'являється на тому етапі розвитку, коли ця галузь склалася достатньою мірою, має свою теорію, проявила й усвідомила основні свої об'єкти та зв'язки між ними [21, ст. 119].

Формування термінопростору цифрової економіки в іспанській мові, порівняно з англійською, не можна вважати ані завершеним, ані структурованим процесом, адже подальший розвиток економіки супроводжується еволюцією та модифікацією поняттєвої та дериваційної систем усієї економічної термінології, яку можна інтерпретувати як динамічний інтегративний метамовний континуум, що містить величезну кількість термінів, що їх використовують різноманітні прошарки суспільства в науково-технічній, професійно-діловій та соціальній сферах.

Становлення та оновлення терміносистеми цифрової економіки ґрунтується на кількох екстралінгвістичних та лінгвістичних принципах.

Один з екстралінгвістичних принципів полягає у визнанні того, що цифрова економіка відрізняється від традиційної економіки і має свої специфічні риси та особливості. Тому необхідно розробляти нові терміни та поняття, які відображають ці риси та особливості. Інший екстралінгвістичний принцип полягає у врахуванні глобалізації та інтернаціоналізації економіки. Терміни та поняття повинні бути зрозумілі та доступні не тільки в межах однієї країни, але й в міжнародному масштабі.

Крім того, при становленні та оновленні терміносистеми цифрової економіки важливо враховувати технічний прогрес та новітні технології.

Розглянемо **екстралінгвістичні принципи становлення** терміносистеми цифрової економіки. Терміносистема цифрової економіки включає в себе терміни, що описують процеси, явища та технології, пов'язані з цифровою економікою. Далі будуть наведені деякі екстралінгвістичні принципи, на які необхідно звертати увагу при створенні терміносистеми цифрової економіки [13, ст. 53]:

1. Принцип системності - терміни мають бути розглянуті як частини системи, що відображає певний аспект цифрової економіки. Таким чином, терміни повинні бути пов'язані між собою та іншими термінами з цієї системи.
2. Принцип універсальності - терміни мають бути зрозумілими для всіх фахівців в даній галузі, а також для користувачів, що не мають фахової підготовки.
3. Принцип точності - терміни мають бути якомога точнішими та однозначними, щоб уникнути помилкових тлумачень.
4. Принцип послідовності - терміни мають бути використані послідовно та зрозуміло, щоб уникнути непорозумінь та плутанини.
5. Принцип сталості - терміни мають мати стабільне значення, щоб уникнути змін значень під час розвитку галузі.
6. Принцип економії - терміни мають бути якомога короткими та зрозумілими, щоб полегшити їх використання та запам'ятовування (*IA, VR, API, etc.*).

Більше того, для успішного створення термінологічної системи необхідно враховувати й інші фактори, такі як: аналіз потреб користувачів; систематизація термінів; використання міжнародних стандартів тощо. Також важливо враховувати міжкультурні та мовні особливості при створенні терміносистеми цифрової економіки, оскільки вона є глобальною

та має вплив на різні країни та культури. Саму тому створення ефективної терміносистеми цифрової економіки вимагає врахування екстралінгвістичних принципів та інших факторів, які допоможуть зробити терміни зрозумілими та точними для користувачів.

Серед **екстралінгвістичних принципів оновлення** термінології цифрової економіки можна назвати зміщення вектора дослідження від теоретичного вивчення до більш практичного у мовознавстві. Антропоцентрична природа термінознавства, зумовлена особистісними смислами індивіда, створює емоційний настрій, а часом і напругу. Емоція визначає вектор розвитку значень певної оцінки ситуації. У ході дослідження було виокремлено пласти антропоцентричної лексики цифрової економіки, а саме: лексичні метафори (*Computación en la nube* - ця метафора відноситься до зберігання та обробки даних в Інтернеті, які зберігаються на віртуальних серверах, які називаються "хмарами"; *Internet de las cosas* - ця метафора відноситься до об'єднання фізичних об'єктів, таких як датчики, пристрої та інші електронні пристрої, що здатні взаємодіяти один з одним через Інтернет); фразеологізми (*FOMO (miedo de perderse algo)* - страх пропустити щось важливе або залишитись поза подіями, які вважаються цікавими або важливими; *vende en mayo y vete* - це інвестиційна стратегія, яка рекомендує продати акції в травні місяці і перепочити від ринку акцій протягом літа, після чого повернутися до ринку восени) [40].

Основні лінгвістичні принципи становлення терміносистеми цифрової економіки є наступні:

1. Принцип науковості - терміни повинні відображати сутність об'єктів та процесів, які характерні для цифрової економіки, а також бути заснованими на сучасних наукових досягненнях та теоріях.

2. Принцип стандартизації - використання однакових термінів дозволяє уникнути непорозумінь та помилок у спілкуванні між фахівцями з різних галузей та країн.
3. Принцип термінологічної консистентності - терміни повинні бути взаємно пов'язані та логічно зв'язані між собою, що допомагає зрозуміти суть процесів та явищ, які описуються.
4. Принцип адаптивності - терміни повинні відображати реальні процеси та явища цифрової економіки, які постійно змінюються та розвиваються.
5. Принцип простоти та доступності - терміни повинні бути легкими для зрозуміння та використання, що дозволить їх ефективно використовувати в професійній та науковій діяльності, а також у повсякденному житті.

Лінгвістичний принцип полягає у тому, що терміни та поняття повинні бути точними, однозначними та відображати сутність об'єкта, який вони описують. Також важливо враховувати те, що терміни та поняття можуть мати різні значення в різних контекстах, тому необхідно забезпечити їх правильне використання. Інший лінгвістичний принцип полягає у використанні стандартів та уніфікації термінології. Це дозволяє уникнути непорозумінь та помилок в комунікації між спеціалістами з різних країн та галузей.

Основні лінгвістичні принципи оновлення терміносистеми цифрової економіки включають наступні:

1. Консолідація термінів. При оновленні терміносистеми необхідно переглянути та консолидувати існуючі терміни, щоб уникнути дублювання термінології та забезпечити її узгодженість.
2. Відображення нових технологій та процесів. Оновлення терміносистеми має відображати нові технології та процеси, які з'явилися в галузі

цифрової економіки. Нові терміни мають бути створені на основі узгоджених лінгвістичних принципів.

3. Збереження стандартів. При оновленні терміносистеми необхідно дотримуватися стандартів термінології та узгоджувати її з міжнародними стандартами та термінами, які вже використовуються в інших галузях та національних контекстах.

При створенні нових термінів важливо враховувати їх взаємозв'язок з уже існуючими термінами, що використовуються в інших галузях, а також забезпечувати їх легкість сприйняття для широкої аудиторії. Оновлення терміносистеми цифрової економіки потребує постійного відслідковування нових технологій та тенденцій у галузі. Для цього можна використовувати спеціальні дослідження та моніторинг ринку. Крім того, важливо забезпечити належний переклад термінів на різні мови, зокрема на мову країни, де здійснюється використання цих технологій. При цьому потрібно враховувати відмінності між мовами та культурами, щоб уникнути помилкового розуміння термінів.

У XXI столітті питання економічного терміноутворення, а особливо цифрової економіки, залишаються значущими у зв'язку із соціально-історичними факторами, що зумовили зміни в економічному і технологічному устрої сучасного суспільства, що не могло не спричинити появи нових термінів, що позначають фундаментальні та прикладні поняття соціальної діяльності людського суспільства [56, ст. 94].

Зовнішньоекономічні відносини, а також економічні відносини, що виникають у сфері міжнародного спілкування, відіграють особливу роль у створенні та поширенні нових економічних термінів. Становлення нових терміносистем економіки в іспанській мові віддзеркалює процес формування економіки, що спирається не лише на розвиток економіки, зокрема цифрової, провідних країн у сфері економічних відносин, але й на термінологічні поняття, які на сьогоднішній день є усталеними в мові.

Важливо зазначити, що терміни та поняття не є постійними та сталими, вони змінюються з часом та можуть мати різне розуміння в різних мовах, тому, розуміння термінів та їх використання вимагає постійного оновлення та уточнення.

2.4. Міжгалузеве функціонування спеціальних термінів цифрової економіки як структуруючий принцип формування терміносистеми

Важливою особливістю розвитку термінології сьогодення є функціонування термінів у різноманітних галузях громадського життя. Поява міжгалузевих термінів зумовлена тим, що термін як складова частина фахової лексико-семантичної системи являє собою динамічну одиницю, подібно до мови, яка знаходиться в постійному розвитку та змінює свій термінологічний склад внаслідок впливу різних інтра- та екстралінгвістичних чинників. Серед них - загальна тенденція до інтеграції профільних парадигм, формування розширених змістовних контекстів, у межах котрих відбувається синтез мовних і стилістичних ресурсів певних термінологічних систем [3]. З урахуванням семантичної відповідності терміна конкретній галузевій комунікації можлива його трансплантація в іншу метамову, в результаті чого термін здобуває ознаки міжгалузевої термінологічної одиниці. Дослідження специфіки функціонування міжгалузевих термінів розглядається нами як актуальне лінгвістичне завдання у зв'язку з синхронними процесами, що спостерігаються в розвитку мови.

Під час дослідження джерел термінології, М.О. Вакуленко виокремлює міжгалузеві терміни з-поміж інших термінологічних груп та акцентує увагу на тому, що «термін, хоч і може бути зрозумілим незалежно від контексту, зазвичай не вживається ізольовано, а контекст завжди зумовлює його неоднозначне тлумачення» [4, ст. 361]. Можливість

багатозначності терміна поза межами певної термінологічної системи відзначав О.О. Реформатський, який вважав подібні терміни універсальними термінами споріднених наук [26].

Цифрова економіка - це комплексна сфера, що швидко розвивається та передбачає використання технологій і цифрової інфраструктури для забезпечення економічної діяльності. Вона охоплює широкий спектр галузей, включаючи електронну комерцію, цифрові фінанси, онлайн-освіту та багато інших. Відповідно, це призвело до появи безлічі спеціальних термінів, які використовуються для опису різних аспектів цієї сфери, що розвивається.

Міждисциплінарна термінологія включає терміни, що вживаються в ряді віддалених галузей (наприклад, економічні науки мають спільну з іншими соціальними та природничими науками термінологію, що використовується в інших галузях: *depreciación, costos ambientales, rehabilitación, tecnópolis, propiedad privada*). Основний обсяг термінів припадає на міжгалузеву термінологію, водночас кількість галузевих термінів порівняно невелика. Міжгалузеве функціонування спеціальних термінів означає використання цих термінів у різних секторах навіть цифрової економіки. Іншими словами, ці терміни мають спільне значення і послідовно використовуються в різних галузях, полегшуючи комунікацію та взаємодію між різними суб'єктами цифрової економіки. Хоча основною функцією терміна є точне й однозначне визначення того чи іншого поняття в певній сфері або галузі, тільки коли термін вводиться в певну термінологію, він набуває однозначності [30].

Зважаючи на те, що терміни, які охоплюють ту чи іншу галузь науки, є способом вираження системи понять у цій сфері наукової думки, а, за словами О. Реформатського, «мова в науці - не випадковий інгредієнт, а структурний елемент» [27, ст. 46]. Можна констатувати, що кожен термін є складовою частиною термінологічної системи, коли систему розглядати як

набір компонентів цілого, між якими існують особливі та стійкі зв'язки. Комплекс зв'язків у межах такого цілого зумовлює його структуру. Відтак, системність є однією з головних умов для існування терміна. Термін є компонентом терміносистеми лише тоді, коли під терміносистемою розуміють певну систематизовану кількість термінів, які відповідно виражають систему понять певної галузі знань або діяльності.

Термінологічна система, що забезпечує функціонування кожної галузі науки, не здатна перебувати поза змінами, що виникають у самій системі понять. Термін як системний компонент не лише фіксує поняття, але й впливає на це поняття, конкретизує його та відмежовує від споріднених понять.

Кожній предметній галузі можна умовно поставити у відповідність набір термінів, що характеризують цю предметну галузь і використовуються в ній. Сукупність цих термінів і зв'язків між ними іменуватимемо термінологічною структурою предметної області.

Ключовими є два запитання. Перше питання - наскільки "добре" та чи інша множина термінів характеризує задану предметну область і як побудувати найбільш адекватну множину термінів. Друге питання - чи можна, наприклад, ці терміни "впорядкувати" за спільністю, важливістю, поширеністю в різних поєднаннях тощо.

Структуруючий принцип формування терміносистеми стосується організації та розвитку системи термінів, що використовуються в цифровій економіці. Терміносистема - це сукупність термінів та їх визначень, які використовуються для опису різних аспектів цифрової економіки. Важливо структурувати терміносистему таким чином, щоб вона була узгодженою, послідовною та змістовною, щоб вона могла ефективно передавати складні ідеї та концепції, пов'язані з цифровою економікою [22, ст. 12].

Для досягнення цієї мети міжгалузеве функціонування спеціальних термінів відіграє вирішальну роль у структуруванні терміносистеми.

Використовуючи спільні терміни в різних секторах цифрової економіки, можна структурувати терміносистему таким чином, щоб вона була більш узгодженою та зрозумілою. Це допомагає полегшити комунікацію і співпрацю між різними учасниками цифрової економіки, а також сприяти розвитку загальної мови і розумінню галузі.

Ось кілька прикладів спеціальних термінів, що використовуються в цифровій економіці та застосовуються в різних галузях:

1. *Cadena de bloques* - технологія розподіленого реєстру, яка використовується для безпечного зберігання та запису транзакцій.

Цей термін використовується в різних секторах цифрової економіки, таких як фінанси, управління ланцюгами постачання та охорона здоров'я. У фінансовій сфері блокчейн використовується для безпечних і прозорих транзакцій, а в управлінні ланцюгами поставок - для відстеження руху товарів. В охороні здоров'я блокчейн використовується для безпечного зберігання та обміну даними пацієнтів.

2. *Inteligencia Artificial* (IA) - галузь комп'ютерних наук, яка фокусується на розробці інтелектуальних машин, здатних виконувати завдання, що зазвичай вимагають людського інтелекту. Штучний інтелект використовується в різних секторах цифрової економіки, таких як фінанси, охорона здоров'я та освіта. У фінансовій сфері ШІ використовується для виявлення шахрайства, кредитного скорингу та управління ризиками.

3. *Computación en la nube* - надання обчислювальних послуг, включаючи сервери, сховища та програмне забезпечення, через Інтернет. Хмарні обчислення використовуються в різних секторах цифрової економіки, таких як охорона здоров'я, фінанси та освіта. В охороні здоров'я хмарні обчислення використовуються для зберігання та аналізу медичних даних. У фінансах - для обробки та аналізу даних у режимі реального часу.

4. *Internet de las cosas* (IdC) - взаємозв'язок фізичних пристроїв, таких як датчики та інтелектуальні прилади, через Інтернет. Інтернет речей

використовується в різних секторах цифрової економіки, таких як виробництво, транспорт та енергетика. У промисловості Інтернет речей використовується для моніторингу виробничих процесів та оптимізації ланцюгів поставок. В енергетиці - для моніторингу та оптимізації використання енергії.

5. *Gemelo digital* - віртуальне представлення фізичних об'єктів, систем або процесів за допомогою датчиків, інструментів аналізу даних та візуалізації, що дозволяє користувачам контролювати, моделювати та оптимізувати продуктивність, ефективність та безпеку в різних секторах.

До міждисциплінарних термінів відносяться найменування узагальнених, базових понять, що є спільними для окремого комплексу наук або для більшості наук, які входять до цього комплексу. Ці терміни часто є основою для утворення конкретніших видових понять і термінів на їх позначення: *órden - órdenes limitadas, órdenes de mercado, órdenes stop-limit, órdenes stop-market, órdenes TP/SL con límite* [64].

Загалом, міжгалузеве функціонування спеціальних термінів є важливою складовою терміносистеми цифрової економіки і відіграє вирішальну роль її структуруванні. Використовуючи спільні терміни в різних секторах цифрової економіки, терміносистема може бути структурована більш узгоджено та ефективно, сприяючи співпраці та розвитку в цій галузі, що стрімко розвивається. При формуванні терміносистеми цифрової економіки необхідно враховувати можливість її подальшого розвитку та адаптації до нових технологій та інновацій. Для цього необхідно забезпечити гнучкість і модульність терміносистеми, що дасть змогу легко запроваджувати нові терміни та змінювати наявні.

Крім того, міжгалузеве функціонування спеціальних термінів також допомагає уникнути непорозумінь і неправильного тлумачення термінології, що використовується в цифровій економіці. У такій складній і багатогранній сфері, як цифрова економіка, важливо мати чітку і

послідовну термінологію, щоб уникнути неточностей і забезпечити ефективну комунікацію між зацікавленими сторонами.

Зрештою, міжгалузеве функціонування спеціальних термінів також може сприяти стандартизації та інтероперабельності в цифровій економіці. Використання спільних термінів у різних секторах полегшує створення стандартів і протоколів, які можуть забезпечити інтероперабельність різних цифрових систем, застосунків і платформ. Відповідно, міждисциплінарні терміни являють собою певний корпус лексико-семантичних елементів терміносистеми цифрової економіки в іспанській мові. Тенденція до міждисциплінарної імплементації цих термінів є важливим загальнодискурсивним явищем, викликаним мовними зв'язками, що дозволяє зекономити лексичні ресурси, а також сприяє їхньому збереженню, та екстралінгвістичними факторами.

Висновок до другого розділу

Отже, з опрацьованого матеріалу в другому розділі даної роботи стосовно структурно-семантичних особливостей термінологічних номінативних одиниць цифрової технології у іспанській мові можна винести наступні положення:

1. Проведено зіставлення актуальних і найчастіше використовуваних цифрових термінів із різних економічних сфер, у результаті чого стало зрозумілим, що для вивчення цифрової термінології першочерговим джерелом є лексикологія, де смислові характеристики термінів посідають особливе місце, забезпечуючи їхнє правильне використання.

2. Наведені приклади використання цифрових термінів виявляють певну тенденцію до зближення між мовами завдяки соціолінгвістичним процесам, особливо в частині їхніх словотвірних можливостей. Це пов'язано з тим, що в інформаційному суспільстві, в якому ми живемо, цифрові технології стають все більш проникливими в наші життя, і це не

обмежується лише англомовними країнами. Цифрова технологія перетворилась на щось універсальне, що може бути зрозумілим у будь-якій країні світу.

3. Розглянуті приклади цифрових термінів підтверджують, що активний розвиток цифрової економіки сприяє швидкому розширенню й оновленню мови суспільства, у якій розуміння лексичних одиниць, що з'являються, можна здобувати за допомогою таких перекладацьких методів, як транскрипція, транслітерація, калькування та описовий переклад.

4. Зазначені у роботі терміни показують, що частота й точність уживання нових цифрових понять у мові спільноти залежить від розуміння конотацій конкретного слова, його характерних словосполучень, супутнього контексту та його позитивного чи негативного значення залежно від ситуації застосування.

Структурно-семантичні особливості термінологічних номінативних одиниць цифрової технології в іспанській мові можна описати наступним чином:

1. Для аналізу терміносистеми цифрової економіки доцільним є використання таких класифікаційних параметрів: лексико-семантичного; морфологічного; синтаксичного; морфолого-синтаксичного; термінологічного запозичення.
2. Основним термінодериваційним процесом в аналізованій термінології є синтаксичний спосіб, за допомогою якого утворено майже третину термінів цифрової економіки.
3. Структура термінологічних номінативних одиниць в іспанській мові зазвичай складається зі словосполучень або складних слів, які формуються шляхом злиття двох або більше слів. Часто використовуються скорочення, які складаються зі складних слів або словосполучень.

4. В іспанській мові часто використовуються терміни з англійської мови, які зберігають своє написання та вимову. Це пов'язано з тим, що англійська мова має сильний вплив на міжнародну комунікацію та бізнес. Запозичення термінів цифрової економіки має як когнітивну, так і гносеологічну та соціальну зумовленість і мотивацію. Воно впливає як на еволюцію термінологічної системи, так і на розвиток іспанської загальнолітературної мови загалом. При цьому процеси запозичення економічних термінів можуть проходити синхронно з процесами лексикалізації та суфіксації.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження було визначено, що термін - це слово або словосполучення що має історично обґрунтоване або умовно закріплене значення, яке відображає певне поняття у відповідній сфері знань або діяльності. Переклад іспанських та українських термінів потребує володіння знаннями у сфері перекладу певної галузі, розуміння значення термінів, а також знання термінології рідної мови. При перекладі економічних термінів важливо враховувати взаємозв'язок терміна з контекстом, який розкриває зміст слова.

У ході дослідження було проаналізовано структурно-семантичні особливості термінологічних номінативних одиниць цифрової технології в іспанській мові. Нам вдалося дослідити актуальність та проблеми даного питання а також знайти способи для їх вирішення. Взагалі питання термінології цифрової економіки важко переоцінити оскільки термінологія є основним смисловим елементом текстів. Багато вчених надають увагу даній темі як одній з актуальніших та не найрозвинутіших. Саме питання цифрової економіки надає важливості та стає фундаментальним при перекладі, оскільки тексти даного типу мають в першу чергу саме смислову складову.

Під час опрацювання матеріалу було класифіковано різні поділи термінів за різними характеристиками: класифікація по нормативності – ненормативності, за термінологічним об'єктом, за семантичною структурою, за семантичною перспективою, за морфологічною та дисциплінарною перспективою, а також за компонентністю. Даний розподіл допомагає класифікувати терміносистему для подальшого якісного аналізу.

Було доведено висновку що термінологія цифрової економіки є доволі обширною та складається з багатьох компонентів. Важливу роль

також відіграють англiцизми якi в великiй кiлькостi представленi в iспанських текстах.

Економiчна термiнологiя iспанської мови характеризується системнiстю (що виражається в стабiльностi (тобто поступовому збiльшеннi понятiйного апарату)). Остання являє собою розгалужену систему термiнiв, переважна бiльшiсть яких вiдображено в спеціальних словниках i вiдрiзняється вираженою спеціальзацiєю значення. Деякi фiнансовi поняття не мають строгого термiнологiчного позначення. Специфiчною рисою iспанської термiнологiї є наявнiсть емоцiйних i експресивних одиниць на термiнологiчнiй периферiї; для української фiнансової термiнологiї характерна стихiйнiсть формування i невелика частка мотивованих термiнiв.

В якостi основних структурних способiв утворення iспанських термiнiв цифрової економiки використовуються морфологiчний i синтаксичний. Синтаксичним способом створюються багатослiвнi термiни, i сам цей спосiб є одним з основних способiв термiнотворення, який володiє високим ступенем продуктивностi. Однослiвнi термiни в основному утворюються морфологiчним способом, за допомогою афiксацiї, яка бiльш тяжiє до суфiксацiї.

Отже, можна зробити висновок, що термiнологiчна лексика цифрової економiки у сучаснiй iспанській мовi має свої структурно-семантичнi особливостi. Зазвичай цi термiни складаються зi словосполучень або складних слiв, якi формуються шляхом злиття двох або бiльше слiв. Часто використовуються скорочення, а також термiни з англiйської мови, якi зберiгають своє написання та вимову. У зв'язку зi швидким розвитком цифрової економiки, можна очiкувати, що термiнологiчна лексика буде постiйно змiнюватися та розширюватися. Тому важливо продовжувати вивчення та аналiз цих термiнiв, щоб забезпечити якiсну комунiкацiю мiж фахiвцями з цифрової економiки.

СПИСОК НАУКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрусяк І.В. (2003) Англійські неологізми кінця ХХ століття як складова мовної картини світу: Автореф. дис. канд. філол. наук: 10.02.04. — К., 2003.
2. Білодід О., Корнілов М., Комп'ютерна програма «Українська латиниця» // Проблеми української науково-технічної термінології. — Львів: Вид-во Держ. ун-ту «Львівська політехніка», 1996.
3. Білозерська Л. П. Термінологія та переклад: навч. посібник для студ. філол. напрямку підготовки / Л. П. Білозерська, Н. В. Возненко, С. В. Радецька. Вінниця: Нова книга, 2010.
4. Вакуленко М.О. Українська термінологія: комплексний лінгвістичний аналіз: [монографія] / М.О. Вакуленко. — Івано-Франківськ : Фоліант, 2015. — 361 с.
5. Василенко, В. А. "Лінгвістична характеристика терміна як системної лексичної одиниці мови." Theses, Видавництво СумДУ, 2005.
6. Верховцова О.М. Термінологія як частина словникового запасу мови - 2017 - Київ: НАУ.
7. Вінник О. М. Цифрова економіка: проблеми комплексного правового забезпечення / О. М. Вінник // Приватне право і підприємництво. - 2018. - Вип. 18. - С. 173-178.
8. Все буде digital: названі країни-лідери за рівнем розвитку цифрової економіки. URL: <https://ubr.ua/>
9. Гетьма З.О., Орлова І.С. Інтерпретація та переклад іспанських спеціальних текстів. — К.: Слово, 2008.
10. Головін В.М. Переклад економічної термінології. - К.: Наука, 2005.
11. Гринев С. В. Основи лексикографічного опису терміносистем: Дис. Док. філол. наук. - М., 1990.
12. Гринев С.В. Введение в терминологию: учебное пособие / С.В. Гринев. — 3-е изд., доп. — М.: Либроком, 2009. — 121 ст.

13. Д'яков А.С. та ін. Основи термінотворення: Семант. та соціолінгвіст. аспекти / Вид. дім „KM Academia", 2000.
14. Карчева Г. Т. Цифрова економіка та її вплив на розвиток національної та міжнародної економіки / Г. Т. Карчева, Д. В. Огородня, В. А. Опенько // Фінансовий простір. – 2017. №3 (27). – С. 13-21
15. Кияк Т. Р. Лінгвістичні аспекти термінознавства: Навч. пос. – К.: УМК ВО, 1989.
16. Кияк Т.Р. Науково-технічний переклад (теоретичні та практичні аспекти). // Іноземна філологія, 1992. — вип. 104.
17. Кияк, Т. Р., Каменська, О. І. (2008) Семантичні аспекти нормалізації термінологічних одиниць. ВІСНИК Житомирського державного університету імені Івана Франка (38). с. 77-80.
18. Козлюк В.О., Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган–Барановського / Історія становлення української економічної термінології [Електронний ресурс] / Режим доступу: URL: http://www.rusnauka.com/10_NPE_2010/Philologia/62350.doc.htm
19. Коровайченко Н. Ю. Передумови інтеграції України до єдиного цифрового ринку Європейського Союзу. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5648>
20. Кочерган М. П. Загальне мовознавство: підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти. Київ: Видавничий центр «Академія», 1999.
21. Лейчик В.М., Смирнов И.П., Сулова ИМ. терминология информатики: Теоретические и практические вопросы // ИНТ. Сер. «Информатика». М., 1977.
22. Нікітіна Ф.О. Засоби структуризації інтернаціональних терміноелементів в українській науковій термінології // Мовознавство. — № 4- 5, 1996.

- 23.О. Василенко, Особливості формування англійської комп'ютерної лексики - Актуальні питання іноземної філології, 2019 – № 10.
- 24.Панько Т.І. Від терміна до системи. Львів : Вища школа. Вид-во при Львівському університеті, 1979.
- 25.Порівняльна лексикологія іспанської та української мов: навчальний посібник (ісп. мовою) / Г.Г.Верба. — Вінниця : Нова Книга, 2021.
- 26.Реформатский А.А. Термин как член лексической системы языка/А.А. Реформатский/Проблемы структурной лингвистики. М.: Наука, 1968
- 27.Реформатский А. А. Что такое термин и терминология / А. А. Реформатский // Вопросы терминологии : Матер. Всесоюз. терминолог. совещ. – М. : Изд-во Академии Наук СССР, 1961.
- 28.Цифрова економіка : підручник / Т. І. Олешко, Н. В. Касьянова, С. Ф. Смерічевський та ін. – К. : НАУ, 2022.
- 29.Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти. Центр Разумкова. Видавництво “Заповіт” 2020.
- 30.Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. – 3-тє вид., виправ. і доповнен. – К. : Алерта, 2012.
- 31.Bowker, L. (1996). Towards a corpus-based approach to terminography. Terminology. International Journal of Theoretical and Applied Issues in Specialized Communication, 1996, 3 (1).
- 32.Brynjolfsson, E., & Kahin, B. (Eds.). (2002). Understanding the digital economy: Data, tools, and research. MIT Press.
- 33.Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2011). Race against the machine: How the digital revolution is accelerating innovation, driving productivity, and irreversibly transforming employment and the economy.
- 34.Cabré, M.T. (1993). La terminología. Teoría, metodología y aplicaciones. Barcelona: Antártida/Empúries.

35. Economía digital para el cambio estructural y la igualdad / Naciones Unidas, Marzo 2013, Impreso en Santiago de Chile, 2013. URL: https://repositorio.cepal.org/bitstream/handle/11362/35408/1/S2013186_es.pdf
36. El capital humano en la economía digital / Funcas Caballero de Gracia, Madrid. PAPELES DE ECONOMÍA ESPAÑOLA, N.º 166, 2020.
37. Estopà, R. (1998). El léxico especializado en los diccionarios de lengua general: las marcas temáticas. *Revista Española de Lingüística*, 28(2).
38. European Commission (2019). The digital economy and society index (DESI). URL: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>
39. Faber, P. A. *Cognitive Linguistics. View of Terminology and Specialized Language*. Berlin, Boston. 2012.
40. Fuertes Olivera, P. A., Gordo, P. (2015). La lexicografía de Internet: Trabajando en la nube con productos lexicográficos de la economía basada en el conocimiento. E-AESLA,
41. García, C. (1990). En busca de los orígenes: algunas etimologías de términos económicos. *Revista de economía*, 5.
42. Gómez de Enterría, J. (1992). Los anglicismos léxicos en el vocabulario de la economía. *Actas I Jornadas Internacionales del Inglés Académico, Técnico y Profesional: Investigación y Enseñanza* (p. 216-221).
43. Gómez de Enterría, J. (1992). Neología y préstamo en el vocabulario de la Economía. *Anuario de estudios filológicos*, 15.
44. Guía de la Real Academia Española y la Real Academia de Ciencias Morales y Políticas para la redacción de textos académicos y científicos. (2011). Madrid: Espasa.
45. Huete-García, A. (2018). Hacia una nueva metodología de elaboración de diccionarios digitales especializados. URL: https://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/asele/pdf/28/28_0030.pdf

46. Kolyadenko S. V. Digital economy: preconditions and stages of formation in Ukraine and in the world. *Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktual'ni pytannya nauky i praktyky*. № 6.
47. Kulkarni, Blockchain Vs Cryptocurrency: How The Two Relate to Each Other. Medium. (2018)
URL: <https://medium.com/datadriveninvestor/blockchain-vs-cryptocurrency-how-the-two-relate-to-each-other-edf7632fe9de>
48. L. Aguilar. *Lexicografía y terminología aplicadas a la traducción: curso práctico de introducción*. Univ. Autònoma de Barcelona, 2001.
49. La economía digital: Definiciones y estadísticas básicas. Daniel Ker., Economista – Estadístico, Comercio Electrónico y Economía Digital, UNCTAD. URL: https://www.cepal.org/sites/default/files/events/files/12_definitions_of_and_core_statistics_on_the_digital_economy_esp.pdf
50. Mamedov, O., Movchan, I., Ishchenko-Padukova, O., Grabowska, M. (2016), *Traditional Economy: Innovations, Efficiency and Globalization*, *Economics and Sociology*, Vol. 9, No 2, pp. 61-72.
51. Mokyr, J. (2016). *A culture of growth: The origins of the modern economy*. Princeton University Press, Princeton, New Jersey, 2017.
52. *Nueva gramática de la lengua española: morfología sintaxis I*. (2009). Real Academia Española.
53. *Nueva gramática de la lengua española: sintaxis II*. (2009). Real Academia Española.
54. *ORTOGRAFÍA de la LENGUA ESPAÑOLA*, Real Academia Española, (2010).
55. Rifkin, J. (2014). *The zero marginal cost society: The internet of things, the collaborative commons, and the eclipse of capitalism*. Palgrave Macmillan.

56. Sokolova H. B. Deyaki aspekty rozvytku tsyfrovoyi ekonomiky v Ukrayini. Some aspects of the development of the digital economy in Ukraine. Ekonomichnyy visnyk Donbasu. 2018. № 1 (51).
57. Tapscott, D., & Tapscott, A. (2017). Blockchain revolution: How the technology behind bitcoin is changing money, business, and the world. Penguin.
58. The Digital Economy and Society Index (DESI). URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>.
59. The Importance Of Digital Economy And What Differences From Traditional Economy/Jamshidbek Muxtorjon ugli Juraboev, Scientific progress, Vol. 2, 2021
60. Ukraine 2030 – a country with advanced digital economy / Ukrainian Institute of the Future. 2018. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-zrozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>

СЛОВНИКИ

61. Економічний словник-довідник / За ред. доктора екон. наук., проф. С.В. Мочерного. – К.: Феміна, 1995.
62. Завадський Й.С., Осовська Т.В., Юшкевич О.О. Економічний словник. — Київ: Кондор, 2006.
63. Іспансько-український словник економічних термінів [Текст] / Е. В. Шевкун, О. О. Курченко. - К. : Корнійчук, 2001.
64. Glosario de economía digital: los términos que siempre te preguntaste explicados de forma sencilla / URL: <https://hablemosdeempresas.com/empresa/glosario-economia-digital/>
65. Real Academia de Ciencias Morales y Políticas. (2015). Diccionario de términos económicos, financieros y comerciales. Madrid: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte.
66. Real Academia Española. (2014). Diccionario de la lengua española. Madrid: Espasa.